

Baruwa ya P'aulo kwa ARUMI

Uthongodhyeri

Baruwa ii yandhikwa ni P'aulo. Inaambwa kukala yandhikwa here mwaka wa 57, miaka mirongo miri na mitsano bada ya Jesu kufufuka. Baruwa ii yandhikirwa at'u mariomukuluhira Jesu kuko Rumi. Kanisa ra kuko Rumi rere rina mutsanganyiko wa Ayahudi na at'u angine.

Lengo ra baruwa ii

Kanisa ra Rumi k'ariandzirwe ni muhumwi yoyosi. Kwa vizho P'aulo wandhika baruwa ii ili aanyese lwazu at'u a kanisa ra Rumi viryahu Uvoro Udzo wa wokolwi urizho. Kahi za kuhenda vizho wanyesa lwazu nafasi ya Muyahudi na mut'u mungine kahi za wokolwi uu. Iye waamba kukala kila mut'u wahenda dambi na akihungukirwa ni nguma ya Mulungu (3:23). Ela kwa nema ya Mulungu mwenye, mut'u akimukuluhira Jesu Masihi andaokoka, akakala Muyahudi hedu mut'u mungine yoyosi.

Lengo ringine ra P'aulo kundhika baruwa ii were ni kuthayarisha ngira ya kwakwe ya kwendahubiri Uvoro Udzo Sipania. Iye were anahendza kwendahubiri Uvoro Udzo Sipania, na were anamala kanisa ra Rumi rikale here kihuzo cha kwakwe.

Maut'u garigo mumu

P'aulo anaeleza lwazu dzulu za Uvoro Udzo wa wokolwi 1:1-17

Kila mut'u wahenda dambi 1:18–3:20
 Mulungu aakubalizho at'u 3:21–4:25
 Maisha masha kahi za Masihi 5:1–8:39
 Hat'u ha Aiziraeli kahi za wokolwi 9:1–11:36
 Mut'u adimazho kuishi go maisha masha 12:1–
 15:13
 Mipango ya P'aulo na maut'u ga mwisho-
 mwisho 15:14–16:27

¹ Baruwa ii ila kwangu mimi P'aulo muhumiki wa Masihi Jesu. Mulungu wanitsagula nikale muhumwi na akinithenga k'anda ili nihubiri uwo Uyorowe Udzo.

² Mulungu walaga hangu kapindi kukala anda-furehera uwo Uyoro Udzo. Naye walaga kukirira kwa manabii a kwakwe, kahi za Maoroge maeri.

³ Uyoro uu Udzo ni dzulu za mwanawе Jesu. Kahi za hali ya kwakwe ya kidamu, Jesu wazhalwa kahi za lukolo lwa Daudi.

⁴ Na kukirira kwa Roho Mweri, Bwana wehu Jesu Masihi, wahendywa kukala Mwana wa Mulungu na mwenye nguvu, haryahu arihofufuka kula kifwani.

⁵ Kukirira kwa iye Jesu Masihi, Mulungu wa-fup'a nema kwa kuhutsagula hukale ahumwi. Na vivi zhakala ili fukadime kuahendya at'u osi mario si Ayahudi, mamukuluhire na kumusikira Jesu Masihi, kwa ut'u wa nguma ya dzinare.

⁶ Na ninwi nanwi mu amwenga ao, mwaifwa mukale at'u a Jesu Masihi.

1:1 1:1 Mahe 9:3-15; 26:16; Agal 1:15-16 **1:2 1:2** 3:21; 1 P'et 1:10-12 **1:3 1:3-4** Math' 1:1; 20:30-31; Mahe 13:33; 2 T'imo 2:8
1:5 1:5 11:13; 15:15-18; Agal 1:1; 2:7, 9

7 Baruwa ii ninamwandhikira ninwi nyosi mutoao Rumi, murio Mulungu anamuhendza na wamutsagula mukale at'u a kwakwe aeri.

Bai nema na dheri kula kwa Mulungu Babiyeju, na Bwana Jesu Masihi, navikale kwenu.

P'aulo anaeleza zho athamanizho kwendahubiri Rumi

8 Kwandza kamare, kukirira na kwa Jesu Masihi, ninamulazhira muyera Mulungu kwa ut'u wenu nyosi, kwani kuluhiro renu rinanen-wat'o kila hat'u kahi za urumwengu muzima.

9-10 Ninwi be ninamukumbukira kwenda kila nivoyaho, hatha ye Mulungu nimuhumikiraye kwa moyo wangu wosi kahi za Uyoro Udzo wa mwanawewe ni shudhia. Nami ninavoya Mulungu anip'e nafasi mbidzo ya kudza kuko kwenu vivi. Naye akihendza nindakudza.

11 Kwani be nina p'ola nanwi sana. Nina-mala nidze nimup'e kipawa cha roho nanwi. Kipawa kicho kindamuhendya mukale na nguvu za kiroho.

12 Nikinena vizho ninaamba kukala, hudze hukale hamwenga fwangizane nguvu. Mimi nangizwe nguvu ni kuluhiro renu, nanwi manganizwe nguvu ni kuluhiro rangu.

13 Ndugu zangu, ninahendza mumanye kukala, nidzakala nikimala kudza kuko kwenu mara nyinji. Ninamala nidze nivuhe at'u mamuthuwe Masihi kula ko kwenu, dza viryahu nirizhohenda

kare kahi za k'olo nyingine za at'u mario si Ayahudi. Ela kila nikimala kudza vivi kunambola ut'u unanithiza.

¹⁴ Kwani kazi iyo ni lazima niihende kwa at'u aa osi; kwa at'u madzioenderera na kwa at'u machereo nyuma, kwa at'u marioshoma na kwa at'u mario k'amashomere.

¹⁵ Na ndosa hatha nina hamu ya kudzahubiri Uyoro Udzo kwenu pia ninwi at'u mukalao kuko Rumi.

Uyoro Udzo ni nguvu ya Mulungu

¹⁶ Mimi sina haya kamare na kuhubiri wo Uyoro Udzo, kwa kukala uwo ndiwo nguvu ya Mulungu irehayo wokolwi kwa kila mut'u andiyekuluhira; kwandza kwa Ayahudi, gonya kwa at'u mario si Ayahudi.

¹⁷ Kwani uwo Uyoro Udzo ndiwo unyesao lwazu-lwazu viryahu Mulungu aahendazho anadamu kukala ahachi kwa kukuluhira thu basi. Mana Maoro ganaamba, "Mut'u muhachi andaishi kwa kuluhiro."*

Mulungu nikuangiza akili at'u masiomwagoha

¹⁸ Mulungu ananyesa k'oroze lwazu-lwazu kula dzulu mulunguni. Naye anazinyesa dzulu za at'u osi athiriri na masiomufwahiza iye, kwani uthiriri wa at'u ao unauhendya ujeri wa Mulungu usimanyikane.

1:14 1:14 Akol 3:11 **1:16 1:16** 2:9; Mahe 13:46; 2 T'imo 1:8; 1 Akor 1:18, 24 **1:17 1:17** 3:21-30; 4; 10:4-13; Haba 2:4; Agal 3:9-12; Afil 3:9; Aebu 10:38 * **1:17 1:17** Hedu haha pia hanadima hakanenwa kivivi, 'Mut'u muhachi kukirira kwa kuluhiro, andaishi.' **1:18 1:18** 2:5, 8; Aefe 5:6; 2 Ath'es 2:12

19 At'u aa mandangizwa akili kwa kukala gago madimago kugamanya dzulu za Mulungu ga lwazu kwao, mana Mulungu mwenye wagaika lwazu kwao.

20 Anadamu madzakala makiona nguvu za Mulungu zisizo na mwisho na kumanya kukala iye ni Mulungu jeri hangu urumwengu uumbwe. Vit'u vivi k'avioneka na matso bule, ela anadamu madzakala makizhona na kung'alirwa lwazu-lwazu kukirira na zho vit'u arizhoviumba Mulungu. Kwa vizho bai, k'amadima kudzihehera kamare.

21 Mana vingahokala were manamanya kukala kuna Mulungu, k'amamup'ere nguma ya kwakwe bule hedu hatha kumulazhira muyera kwa zhosi aahenderazho. Ao mathuwa maazo gao ga kizuzu. Kwa vizho, miyo yao ya kutsaelewa ikikaza kutokomea kizani.

22 Enye were manaona kukala ni alachu kudzi ni azuzu.

23 Badala ya kumup'a nguma Mulungu aishiye kare na kare, o manavoya vizuka zha at'u mafwao na kuola. Kidza manavoya vizuka zha unyama wa kubururuka, nyama a kuhambara, na nyama a magulu mane.

24 Kwa ut'u uwo wenye bai, Mulungu akiarichira mahende zho th'amaa zao mbii zirizhoalongoza kahi za miyo yao. Mahenda maut'u maitsi-maitsi gasigo na ishima kahi zao.

25 Mahala wo ujeri wa Mulungu makiuhendya ulongo. Makihala vit'u arizhoviumba iye

1:19 1:19-20 Ayub 12:9; Zabu 19:1-4; Mahe 17:27-28; 1 Akor 1:21

1:21 1:21 Aefe 4:17-18 **1:22 1:22** 1 Akor 1:19-20 **1:23 1:23**

Kumbu 4:16-18; Zabu 106:20 **1:25 1:25** 9:5

Mulungu makivihumikira na kuvivoya vizho, badala ya kumuvoaya ye Mulungu ariyeumba urumwengu, na ariye nde aviryaye kuhumikirwa na kuvoywa kare na kare. H'aami!

26 Kwa ut'u uwo wenyе bai, Mulungu akithuwa kuaricha mahende maut'u maitsi-maitsi here th'amaa zao zirizhoalagiza. Hatha anaache a kwao nao maricha kuhumira miri yao kwa ngira ya kawaida here Mulungu arizhopanga, makiihumira kwa ngira iriyo si ya kawaida.

27 Alume nao dzazho, badala ya kulala na ache here kawaida, madzalwa ni th'amaa za kulala na alume andziyao. Alume manahenda maut'u maitsi-maitsi kwa kulala na alume andziyao. Na kwa ut'u uwo, manangizwa akili here viviryazho kwa gago makosa gao.

28 Na here marizhoenderera kukahala kumumanya Mulungu, Mulungu naye waaritha mathuwe kulongozwa ni zo akili zao mbii, mathuwe kuhenda maut'u garigo k'agahendwa bule.

29 Madzadzalwa ni kila namuna ya uthiriri: Uwi, ndani nyalamu, mahendo mai, kidzitso, k'ondo, ulongo, na nyambo. Kidza ni alagi na k'amahendzana bule.

30 At'u ao madzamumena Mulungu, na k'amaasikira azhazi ao. Kazi yao ni kudzionya, kuchuka at'u, na kuhukana at'u. Kila wakathi manavumbula ngira mbisha za kuhendera dambi.

31 Ni azuzu, na k'amathimiza vilagane zhao. Mana ndani mbii kidza k'amana mbazi na mut'u.

32 Manamanya kukala hukumu ya hachi ya Mulungu ni kukala, kila andiyehenda maut'u dza gago anayirya kwalagwa, ela ko manaenderera kuhenda gago mai. H'aya zho mbai bai, manakubaliana na at'u mahendao maut'u dza gago.

2

Mulungu andaahukumu hatha Ayahudi

1 Musena, ukimuhukumu mwandziyo na maut'u ugahendago hatha uwe, be manya unadzihukumu mwenye. Kwa vizho hatha kala u h'ani kidza k'una ha kudzihehera bule.

2 Funamanya kukala Mulungu akihukumu at'u mahendao mahendo dza gago, anahukumu kwa hachi.

3 Ela we musena we unahukumu at'u mahendao maut'u ugahendago hatha uwe. Vidze unaona undachimbira hukumu ya Mulungu?

4 Hedu zho zha kukala Mulungu ni mudzo zhому kidza anavumirira zhому we unavyudhya? Vidze k'umanya kukala Mulungu anakwanyesa udzowe ili akuhendye uwe uthubu?

5 Ela we una singo nyomu hatha kw'endzi kuthubu. Kwa ut'u uwo wenyе bai, unadzingezeru hukumu mwenye ho siku Mulungu andihohukumu at'u kwa hachi, na andihorichira k'oro za kwakwe.

6 Kwani Mulungu andamuriha kila mut'u karakara na mahendoge arigogahenda.

2:1 2:1 Zabu 50:16; Math' 7:2 **2:4 2:4** Mahe 17:30; 2 P'et 3:9, 15

2:5 2:5 Siku ya hukumu: Isa 2:11-21 **2:6 2:6** 1 Akor 3:13-15;
2 Akor 5:10; Aefe 6:8; Math' 16:27

⁷ At'u mandiomala nguma kula kwa Mulungu, na ishima, na hali iryahu ya kutsafwa kaheri, kwa kuvumirira kahi za kuhenda madzo, mandapata uzima wa kare na kare.

⁸ Ela at'u mandiothuwa maut'u ga kwao enye, makahale kuusikira ujeri mahende maut'u mai, Mulungu andamwaga k'oroze dzulu zao.

⁹ Kila mwanadamu ahendaye maut'u mai andapata mateso, kuandzira Ayahudi na hatha at'u mario si Ayahudi.

¹⁰ Ela osi mandiohenda maut'u madzo Mulungu andaap'a nguma, ishima, na dheri, kuandzira Ayahudi hatha at'u mario si Ayahudi.

¹¹ Kwani Mulungu k'apendhelea mut'u yoyosi.

¹² At'u mahendao dambi na k'amana Sheria* ya kualongoza, mandangamika bila yo Sheria. Na at'u mario mana Sheria ya kualongoza makhenda dambi, mandahukumiwa ni yo Sheria.

¹³ Kwani at'u masikirao Sheria gonya k'amandaithuwa k'amana hachi bule mbere za Mulungu. Ela aryahu mahendao here yo Sheria iambazho mandapata hachi.

¹⁴ At'u mario si Ayahudi k'amana Sheria bule. Ela makithuwa Sheria kwa ut'u wa udamu wao, mananyesa kukala zho iambazho manavimanya kare, ingahokala yo Sheria k'amanyayo bule.

¹⁵ Mananyesa kukala iyo Sheria i mumo mioyoni mwao. Na iyo mioyo inaashuhudia kukala vivi ni jeri. Kwani wakathi mungine mioyo yao inaashithaki na kuamba, "Vivi udzizhohenda

2:11 2:11 Mahe 10:34; Akol 3:25; 1 P'et 1:17; Jako 2:1 **2:12 2:12**

Math' 7:21 * **2:12 2:12** Sheria haha ni Sheria ya Musa.

si karakara bule." Na wakathi mungine inaahehera na kuamba, "Zho udzizhohenda ni karakara."

¹⁶ Na vizho ndizho vindzhokala haho siku Mulungu andihohukumu miyo ya at'u kukirira kwa Masihi Jesu. Na uu Uyoro Udzo nihubirio ndo wambazho.

¹⁷ Vikara uwe unadziamba kukala u Muyahudi, na udzategemea Sheria ikwike kahi za uhusiano mudzo na Mulungu, na unanyeth'era uhusiano uriwo nawo na Mulungu.

¹⁸ Uwe unaamba kukala unamanya zho Mulungu ahendzazho uhende. Kidza unamanya ni maut'u gani ga mana gayiryago kuhendwa, kwa kukala Sheria yakufundisha kila kit'u.

¹⁹ H'aya zho mbai bai, uwe una hakika kukala u kilongozi wa at'u masioona, na u mulangaza wa at'u mario kizani,

²⁰ na kidza una hakika kukala unaamboza at'u uzuzu na u mwalimu wa ana atsanga, kwa kukala unamanya wo ujeri wosi wa Mulungu kukirira kwa yo Sheria. Kala vivi zhosi unazho ni karakara.

²¹ Ela uwe uriye kaziyo ni kufundisha at'u andza kudzifundisha mwenye kwandza. Vidze unadimadze kumuhubiri mut'u ariche wivi, kala uwe mwenye kare u mwivi?

²² Vidze unadimadze kumwambira mut'u asizinge kala uwe mwenye unazinga? Hedu unadimadze kutsukirirwa vizuka kala uwe mwenye unaiya vit'u kula kahi za mahekalu ga vizuka?

23 H'aya we unyeth'aye kwa kukala una Sheria ya Mulungu, vidze unaithuwa, hedu una-mubandira ishima Mulungu kwa kubanda yo Sheriaye?

24 Kwani Maoro ganaamba kukala,
“At'u mario si Ayahudi mananena kufuru kwa
Mulungu
kwa ut'u wenu ninwi Ayahudi.”

25 Ukikala wangizwa lwembeni na unathuwa Sheria, kwangizwa lwembeni kwa kwako kuna faidha. Ela kala wangizwa lwembeni, ela Sheria k'uithuwa, u karakara na mut'u ariye k'angizirwe lwembeni.

26 Vidze kala mut'u k'angizirwe lwembeni, ela anathuwa Sheria, Mulungu k'andamuthala here mut'u ariyengizwa lwembeni?

27 Kwa vizho bai, aryahu at'u mario k'amangizirwe lwembeni, ela manathuwa Sheria, mandamupiga ulongo ninwi murio mwangizwa lwembeni na kidza Sheria munayo, ela k'amuithuwa bule.

28 Kwani Uyahudi kamili si sura, na hatha kwangizwa lwembeni nako si wo mu^yano wa ndze uriwo mo mwirini.

29 Muyahudi kamili ni Muyahudi wa ndani. Roho wa Mulungu akingira ndani za moyo wa mut'u na kumugaluza, mut'u iye nikukala adzangizwa lwembeni jeri, si kwangizwa lwembeni kuthuwana na Sheria ya Kiyahudi. Mut'u iye

akigonya kugaluzwa k'ana haja na kulikwa ni at'u kaheri, hajaye ni alikwe ni Mulungu thu.

3

¹ H'aya, kala ni vizho, be o Ayahudi mana baha rani kuakira at'u mario si Ayahudi? Vidze ko kwangizwa lwembeni kwa kwao kuna faidha yoyosi?

² Ayahudi mana baha zhomu zhenye kwa kila upande. Kwandza kamare, ao ndo mariogerwa neno ra Mulungu.

³ Hangine angine ao makosa kukala aaminifu kwa Mulungu. Ela vidze ko kukosa kukala aaminifu kwa Mulungu kwao kunadima kumuhendya ye Mulungu asikale mwaminifu?

⁴ Hatha bule. Hatha kila mudamu akakala mulongo, kidza Mulungu ye anathuwa kukala mujeri. Kwani Maoro ganaamba kukala, “ili manenogo gakale maneno ga hachi,

na ugerwe ujeri wakathi undihokala unahukumu.”

⁵ Vikara kala wo uwi wehu unanyesa zho Mulungu arizho na hachi, vidze funadima kuamba kukala Mulungu akifwangiza akili ni kukala k'ahenda hachi? (Ninanena here anadamu manenazho).

⁶ Hatha bule, kala Mulungu k'ana hachi, andadimadze kuuhukumu urumwengu?

⁷ Hangine unadima kuamba kukala, “Kala ulongo wangu ndo uup'ao nguvu nyinji ujeri wa Mulungu, na kumup'a iye nguma nyinji,

ni kwanoni mino nichere ninahukumiwa here mudambi?"

⁸ Vizho uambazho be ni karakara na kuamba, "Nafuhende maut'u mai ili maut'u madzo gadime kudza." Kuna at'u angine manaamba kukala siswi ndo fuambazho, nao mandahuku-miwa here viyiryazho.

K'akuna mut'u ariye na hachi mbere za Mulungu

⁹ Bai mut'u mimi nidzagonya kare kushithaki kukala, Ayahudi, na at'u mario si Ayahudi, osini manathawalwa ni dambi. Kwa vizho siswi Ayahudi k'afuna kabaha kokosi kushinda at'u angine.

¹⁰ Here Maoro gaambazho,
"K'akuna mut'u mwenye hachi mbere za Mulungu,
k'akuna hatha mumwenga!"

¹¹ K'akuna mut'u amumanyaye Mulungu,
hedu amumalaye Mulungu,
K'akuna!

¹² At'u osi mamuricha Mulungu,
Osi madzaola.
K'akuna mut'u hatha mumwenga ahendaye ridzo."

¹³ "Maneno gao manenago hatha k'agariwa ni mutsango.*
Kunena ulongo ndo kazi yao.

Maneno gao ni makali here shumu ya ts'ats'ap'ala."

3:8 3:8 6:1 3:9 3:9 1:18-2:24; 3:23 3:10 3:10-12 Zabu 14:1-3; 53:1-3 * **3:13 3:13** Haha go maneno genye ga Kiyunani ganaamba, 'Mimiro yao ni here mbira zirizo lwazu.' Zabu 5:9; 140:3.

14 “Milomo yao ina karama kai na utsungu munji.”

15 “Mana utsangu na kwalaga.

16 Kila hat'u mangiraho mananonga-nonga vit'u, na kuahendya at'u makale akiya.

17 Iyo ngira ya dheri k'amaimanya.”

18 “Myoyo yao k'aimwagoha Mulungu.”

19 Kufikira haho, funamanya kukala iyo Sheria ikinena ut'u wowosi ni kukala inaunena kwa at'u osi mario ts'ini ya Sheria. Nayo yaikwa ili Mulungu ahukumuho urumwengu, anadamu masikale na visingwa bule, ela kila mut'u amboze hesabu ya maut'u gosi arigogahenda.

20 Kwani k'akuna mut'u hatha mumwenga adimaye kuhendya muhachi ni Mulungu kwa kuthuwa Sheria, mana Sheria ndiyio imuhendyayo mut'u amanye dambi ni noni.

Mulungu ahendyazho at'u makakala ahachi

21 Ela vikara Mulungu wafumbozera ngira ya kufuhendya fukale ahachi mbereze bila kuthuwa Sheria. Na hatha yo Sheria na ma-fundisho ga manabii kidza nazho vinanena dzulu za ngira ii.

22 Ngira ii ni kumukuluhira Jesu Masihi. Kila mut'u andiyemukuluhira Jesu Masihi, Mulungu andamuhendya muhachi hasiho kutofautisha Muyahudi na mut'u ariye si Muyahudi.

23 Kwani at'u osi mahenda dambi na manahungukirwa ni nguma ya Mulungu.

24 Ela kwa nemaye, Mulungu nikufuhendya ahachi bule kukirira kwa Masihi Jesu ariye-fukombola.

25 Mulungu wamwamboza lwazu Jesu Masihi akale sadaka ya kuhuusiza dambi zehu. Naswi funahendya ahachi kwa kukuluhira kukala iye wamwaga milatsoye kwa ut'u wehu. Mulungu wahenda vivi ili afwanyese kukala ni muhachi, kwani zizo siku za nyuma Mulungu k'aangizire akili enye dambi kwa ut'u wa ko kuvumirira ariko nako.

26 Na vivi ananyesa hachiye, ili at'u mamanye kukala iye ni wa hachi na anaahendya at'u mamukuluhirao Jesu, makale ahachi.

27 Vidze hana kudzionya jeri ho? K'ahana kamare. Kitumacho hatha k'afudzionya ni kumukuluhira Jesu, si kuthuwa Sheria bule.

28 Na haho ndo fudzihogwirira, kukala mut'u ahendya muhachi ni kumukuluhira Jesu, si kuthuwa Sheria.

29 Hedu yuno Mulungu ni Mulungu wa Ayahudi h'akeye? Hatha bule, Mulungu ni Mulungu wa at'u osi, Ayahudi na at'u mario si Ayahudi.

30 Na kwa kukala Mulungu ni mumwenga, andaahendya ahachi at'u osi kwa kumukuluhira Jesu, makakala mangizwa lwembeni hedu

3:23 3:23 5:2, 12; 8:18-20; Mwan 3:19 **3:24 3:24** 5:17; Aefe 2:8;
Tit 3:7 **3:25 3:25** Milatso: Math' 26:28; Aefe 2:13; Akol 1:20;
Aebu 9:12-14; 1 Joh 1:7; Ugun 1:5; 5:9; Uhachi: 1:17; 3:3-4 **3:27**
3:27 3:1, 21, 31; 8:2 **3:28 3:28** Agal 2:16 **3:29 3:29-30** 3:22;
4:11-12

k'amadzangizwa lwembeni.

³¹ Nikinena vivi siamba kukala yo Sheria fudzaitsuha kwa ko kukuluhira. Hatha, ko kukuluhira kunainula yo Sheria.

4

Mufano wa kuluhiro ra Burahemu

¹ Vidze fuambedze dzulu za Burahemu, ariye babiyeju kwa maut'u ga mwiri? Vidze ye wavumbulani dzulu za maut'u gano?

² Kala ye Burahemu be wahendywa muhachi kwa ut'u wa mahendoge madzo ngere ana kit'u cha kudzionyera, ela si mbere za Mulungu.

³ Kwani Maoro ganaamba kukala, "Burahemu wamukuluhira Mulungu, na kwa ut'u uwo Mulungu akimuhendya muhachi."

⁴ Mut'u akihenda kazi ya kurifwa, mariho ga kwakwe si zawadi bule, ni mushahara.

⁵ Ela mut'u amukuluhiraye ye Mulungu aa-hendyaye at'u ai makakala ahachi, Mulungu nikumuhendya muhachi kwa ut'u wa ro ku-luhiro ra kwakwe si kwa ut'u wa mahendoge.

⁶ Na hatha haryahu muthawali Daudi arihonna kukala baha mut'u ariye Mulungu an-damuhendya muhachi bila kulola mahendo ga kwakwe, were anaamba vizho.

⁷ Kwani iye wanena akiamba,
"Baha ao mario Mulungu waasamehe dambi zao
na kuzifinikira kamare.

⁸ Baha iye mut'u ariyesamehewa ni Mulungu

na dambize k'azindathalwa kaheri.”

⁹ Vidze kuno kuhaswa arikokunena Daudi, were ni kwa at'u mariongizwa lwembeni h'akiyao hedu ni kwa hatha at'u mario k'amangizirwe lwembeni? Here fudzizhonena kare, Burahemu wahendywa muhachi kwa kumukuluhira Mulungu.

¹⁰ Kuhendywa muhachi kuku, be iye Burahemu k'akupatire bada ya kwangizwa lwembeni, ela wakupata wakathi arihokala k'adzangizwa lwembeni.

¹¹ Burahemu wahendywa muhachi kwandza ndo badaye akingizwa lwembeni. Kwangizwa lwembeni kuku were ni muyano na muhuri wa uhachi ariwoupata kwa kukuluhira, kabila ya kwangizwa lwembeni. Lengo ra Mulungu kumuhenya Burahemu muhachi kabila ya kwangizwa lwembeni, were ni kumuhendya akale baba wa osi mahendywao ahachi kwa kukuluhira bila kwangizwa lwembeni.

¹² Kidza Burahemu ni baba wa aryahu mariongizwa lwembeni, si kwa ut'u wa ko kwangizwa lwembeni kwao h'akeye, ela ni kwa ut'u wa zho maishizho kahi za kukuluhira dza zho babiyehu Burahemu arizhohenda kabila k'adzangizwa lwembeni.

¹³ Mulungu waika kilagane na Burahemu hamwenga na lukololwe kukala andaap'a urumwengu ukale wao. Kilagane kiki Mulungu k'achikire kwa kukala Burahemu were anathuwa Sheria, ela kwa kukala Burahemu

wakuluhira, na Mulungu akimuhendya muhachi.

¹⁴ Na kala cho kilagane cha Mulungu kinda-hokerwa ni o mathuwao Sheria kare, be ko kukuluhira kwa mudamu ni kwa bule, na kidza hatha cho kilagane cha Mulungu nacho k'akina mana yoyosi.

¹⁵ Sheria inareha k'oro za Mulungu. Ela hariho k'ahana Sheria at'u k'amadima kubanda Sheria bule.

¹⁶ Kwa vizho bai, kilagane cha Mulungu ni kilagane cha kuluhiro. Nazho zhakala vizho ili cho kilagane kikale zawadi na kihakikishirwe at'u osi a lukolo lwa Burahemu. Na k'akindakala kwa ao mathuwao Sheria h'akeye, ela kindakala hatha kwa ao makuluhirao dza zho arizhokuluhira Burahemu. Kwani Burahemu nde babiyehu hosi

¹⁷ here Maoro gaambazho, "Nidzakuhendya ukale baba wa mataifa manji." Bai, mbere za iye Mulungu ariyemukuluhira, afufulaye vit'u virizhofwa na kuiha vit'u virizho k'aviko dza here kwamba vi kuko kare, Burahemu ni babiyehu.

¹⁸ Hat'u haho were k'ahana th'amaa kamare, eli Burahemu ye akikuluhira na akihenda th'amaa na kwa ut'u uwo akikala baba wa mataifa manji here Mulungu arizhomwamba kukala, "At'u a lukolo lwa kwako mandakala anji."

¹⁹ Wakathi uwo Burahemu were a hehi na kufisha miaka gana mwenga, kwa vizho were anamanya kukala k'adima kit'u kaheri na hatha

4:14 4:14 Agal 3:18 **4:15 4:15** 3:20; 5:13, 20; 7:7-13; Agal 3:19

4:16 4:16 Agal 3:7 **4:17 4:17-18** Mwan 15:5; 17:4-5; 2 Akor 1:9;
Aebu 11:12, 19 **4:19 4:19-20** Mwan 17:1-6; Aebu 11:11

muchewe Sera naye were ni t'asa. Ela vivi zhosi k'avimwalagire moyo Burahemu, iye waenderera kukuluhira thu.

²⁰ Naye kwa kukala were anaona kilagane cha Mulungu, k'akuna ut'u wowosi uriwodima kumuhendya asikuluhire, ela kuluhiro ra kwakwe ramungiza nguvu na akimup'a nguma Mulungu.

²¹ Iye were ana uhakika kamare kukala Mulungu ana wadimi wa kuthimiza kilaganeche.

²² Ndossa kukirira na ro kuluhiro ra kwakwe, Burahemu "akihendya muhachi ni Mulungu."

²³ Maneno gago ga, "wahendya muhachi" be k'agandhikirirwe iye h'akeye bule.

²⁴ Maoro gago gandhikirwa hatha siswi furio funahendya ahachi kwa kumukuluhira iye ariyemufufula Bwana wehu Jesu.

²⁵ Na iye Bwana wehu Jesu Masihi, ndiye ariyelazhwa kwa ut'u wa dambi zehu, na akifufulwa ili kwamba Mulungu afuhokere here at'u ahachi.

5

Mariho ga at'u enye hachi

¹ Bai, Mulungu wafuhendya ahachi kwa ut'u wa kuko kukuluhira kwehu. Kwa vizho fudzauya funa dheri na Mulungu* kukirira na Bwana wehu Jesu Masihi.

4:21 **4:21** Mwan 18:14; Luk 1:37 **4:22** **4:22** 4:3; Mwan 15:6

4:23 **4:23-24** 10:9; 15:4 **4:25** **4:25** Isa 53:4-5, 10; Arum 8:32-34;

1 Akor 15:17 **5:1** **5:1** 3:21-30; Dheri: 3:25-26 * **5:1** **5:1** Maoro mangine ganaamba, 'nahukale na dheri na Mulungu.'

² Kukirira na Jesu Masihi, siswi fwapata ngira ya kuhokerera nema ya Mulungu kwa kukuluhera, na vivi funaishi kahi za nema iyo. Funasikira kufwahirwa zhому kwa kukala funath'amaa ya kupata muthalo kahi za nguma ya Mulungu.

³ Na hatha fupataho mateso kidza funafwahirwa vizho. Funahenda vivi kwa kukala funamanya mateso ganafuhendya fudime kuvumirira.

⁴ Kuvumirira kuku kundahukumaza, na kukumala kuku kundafuhendya fukale na th'amaa na gago fugatharizago.

⁵ Na th'amaa iyo k'aindafuaibisha bule, kwa kukala Mulungu wafwangiza mahendzoge manji kahi za mioyo yehu kukirira na ye Roho Mweri ariyefup'a.

⁶ Mana Masihi wahufwerera siswi enye dambi kahi za wakathi mudzo. Mana wakathi furihokala fuchere anyonge ndo Masihi arihofufwerera.

⁷ Ni vikomu zhому mut'u kumufwerera mut'u mungine hatha akakala ni muhachi. Ela hangine mut'u anadima kujeza kumufwerera mut'u mudzo.

⁸ Ela Mulungu wanyesa mahendzoge iye mwenye kwehu siswi kwani wamureha Masihi akifufwerera wakathi furihokala fuchere enye

5:2 5:2 Nema: 6:14; 2 Akor 6:1; 12:9; Agal 1:6; 5:4; Aefe 2:5-8; 1 P'et 1:10-11; 4:13-14; 5:10, 12; Nguma: Arum 3:23; 5:2; 8:17-18, 17-18; 9:23; 1 Akor 2:7; 2 Akor 3:18; 4:17; Akol 1:27; 3:4; 1 Ath'es 2:12; 2 T'imo 2:10; 1 P'et 5:1 **5:3 5:3-5** Jako 1:2-3, 12; 1 P'et 1:5-7

5:5 5:5 8:39; Zabu 22:5; Aebu 6:19 **5:6 5:6-7** 1 P'et 3:18 **5:8**

5:8 Joh 3:16

dambi.

⁹ Kwa kukala kukirira na yo milatso ya kifwache siswi fwahendya ahachi, ni lwazu kukala iye andafwakola na k'oro za Mulungu.

¹⁰ Kwani furihokala fu mahadhui a Mulungu, Mulungu wafuhendya fupatane naye kukirira na kifwa cha Mwanawe. Vidze vino furizho fudzauya funapatana na Mulungu, si zaidhi kukala uzima wa Masihi undakaza kufuokola?

¹¹ Na si vizho thu, funa raha kahi za Mulungu kukirira na Bwana wehu Jesu Masihi, ariyefupatanisha naye.

Tofauti kahi za Adamu na Jesu Masihi

¹² Dambi yaandza kuhendwa ni mut'u mumwenga haha dhuniani na ikireha kifwa. Ndo at'u osi manafwa, kwa kukala osi mahenda dambi.

¹³ Kwa vizho kabilia ya Sheria kudza, dambi yo were i haha urumwenguni kare. Ela hat'u hariho k'ahana Sheria, k'ahathalwa dambi.

¹⁴ Hatha hamwenga na vizho kifwa chathawala anadamu kulaiza wakathi wa Adamu hatha wakathi wa Musa. Nacho chathawala hatha aryahu mario k'amabandire Sheria dza zho zha Adamu.

Adamu were ni mufano wa iye ariyekala andakudza nyumaze.

¹⁵ Ela yo zawadi ya bule ariyoyamboza Mulungu k'aikarakara na yo dambi ariyoihenda Adamu. Vikikala mut'u mumwenga Adamu thu

wahenda dambi na akiahendya at'u anji mafwe, h'e seze yo nema ya Mulungu na yo zawadiye ya bule iriyolazhwā kahi za mut'u mumwenga Jesu Masihi, vidze yo k'aindakala nyinji zaidhi dzulu za at'u anji?

16 Kidza zho nema ya Mulungu irizhohenda, k'avikarakara na zho dambi ya mut'u mumwenga irizhohenda. Dambi ya Adamu yafurehera hukumu ya kifwa, ela nema ya Mulungu yo ikifuhendya ahachi, ingahokala were funa dambi nyinji.

17 Bai vikikala dambi ya mut'u mumwenga yahendya kifwa kikithawala at'u osi kukirira na iye mut'u mumwenga; h'e seze ao mandiohokera nema isiyo kipimo kula kwa Mulungu, hamwenga na cho kigerwa cha bule cha uhachi. Vidze o k'amandathawala zaidhi kahi za uzima kukirira na ye mut'u mumwenga, Jesu Masihi?

18 Kwa vizho bai, dza zho dambi ya mut'u mumwenga irizhoreha hukumu dzulu za at'u osi, ndo kihendo kimwenga cha hachi kiri-chohendwa ni Masihi kiahendyazho at'u osi makale ahachi na kiap'e uzima.

19 Haho chaho, at'u anji mahendywa enye dambi kukirira kwa mut'u mumwenga ariye k'amusikirire Mulungu. Na vivi nazho, at'u anji mandahendywa ahachi kukirira kwa mut'u mumwenga ariyemusikira Mulungu.

20 Sheria yarefwa ili at'u makadime kubanda malagizo ga Mulungu zaidhi. Ela here dambi

zirizhokaza kungezeka, nema ya Mulungu isiyo kipimo nayo ikingezeka zaidhi na zaidhi.

²¹ Kwa vizho bai, dambi yathawala at'u na ikiarehera kifwa. Na vivi nazho, nema ya Mulungu inathawala na inahendya at'u makale ahachi, kidza inaangiza kahi za uzima wa kare na kare kukirira kwa Bwana wehu Jesu Masihi.

6

Dambi k'aifuthawala kaheri

¹ Ndo fuambedze vikara? Vino be ndizho fuenderere kuhenda dambi ili nema ya Mulungu ikaze kwangezeka?

² Hatha bule! Sino hurioifwerera dambi, funadimadze kuenderera kuishi kahi za dambi kaheri?

³ Vidze k'amumanya kukala sino huriobat'izwa kahi za Masihi Jesu, fwabat'izwa kahi za kifwache?

⁴ Na kukiririra na uwo ubat'izo, fwazikwa hamwenga naye, ili here Masihi arizhofufuka kwa ut'u wa nguma na nguvu za Mulungu, siswi naswi hugaluke na kuishi maisha masha.

⁵ Kwani here hurizhoungana naye kahi za mufano wa kifwache, hundaungana naye kahi za mufano wa kufufukakwe.

⁶ Funamanya kukala hali yehu ya kapindi here anadamu, yasulubiwa hamwenga na Jesu, ili

5:21 5:21 6:23 **6:1 6:1** 3:5-8, 31; 5:20 **6:2 6:2** 6:6; 7:4 **6:3**

6:3-4 Agal 3:27; Akol 2:12; Tit 3:5; 1 P'et 3:21; Math' 28:19 **6:4**

6:4 2 Akor 5:14-15, 17; Agal 6:15; Akol 3:1-5, 10 **6:5 6:5** Afil

3:10-11 **6:6 6:6** Agal 5:24

kwamba wo mwiri wa dambi unongwe-nongwe, na husikale atumwa a dambi kaheri.

⁷ Kwani mut'u akifwa k'athawalwa ni dambi kaheri.

⁸ Bai kwa kukala fwafwa hamwenga na Masihi, hunakuluhira kukala hundaishi hamwenga naye pia.

⁹ Funamanya kukala Masihi wafufuka na k'andafwa kaheri, kwani kifwa k'akimwadima kaheri.

¹⁰ Iye wafwa lumwenga akiifwerera dambi, na vivi anamuishira Mulungu.

¹¹ Bai hatha ninwi nanwi dzihaleni here at'u murioifwerera dambi na vino munamuishira Mulungu kahi za Masihi Jesu.

¹² Kwa vizho bai, musiriche dambi ikathawala yo miri yenu ifwayo hatha mukathuwiriza zo th'amaaze mbii.

¹³ Musihale vilungo zha miri yenu be mukav-ihumira kwa kuhendera dambi hedu uthiriri wowosi, ela dzimbozeni kwa Mulungu, muhumire vilungo zhenu kwa kuhendera hachi, here at'u mariombozwa kifwani na machangizwa uz-imani.

¹⁴ Kwa kukala ninwi mu ts'ini za nema k'amu ts'ini za Sheria, dambi k'aindamuthawala bule.

Amasihia si atumwa a dambi kaheri

¹⁵ Ndo fuamedze vikara? Vino zha kukala fudzauya fu ts'ini za nema ya Mulungu k'afu ts'ini za Sheria kaheri, be ndizho futhuwe kuhenda dambi? Hatha bule! Fusihende vizho.

6:9 6:9-10 Mahe 2:27; Aebu 9:25-28; 1 P'et 3:18 **6:11 6:11** Agal 2:19; 1 P'et 2:24 **6:12 6:12** 12:1 **6:14 6:14** 5:2; Agal 5:18; 1 Joh 3:6 **6:15 6:15** 6:1

16 Hedu k'amumanya kukala mukidzimbozeza kukala atumwa asikizi kwa mut'u, mut'u iye mumusikizaye nde bwana wenu? Bai nimutsagule vimwenga. Mukale atumwa a dambi iriyo mwishowe ni kifwa, hedu mukale atumwa a kuhenda ahendzazho Mulungu uriwo mwishowe, ni uhachi.

17 Ela ninamulazhira muyera Mulungu, kwani hatha ingahokala haho kapindi mwakala atumwa a dambi, vivi go maut'u murigofundishwa, munagathuwa kamare kwa moyo mumwenga.

18 Ninwi mwaikwa huru kula kwa utumwa wa dambi, mudzauya mu atumwa a uhachi.

19 Ninahumira maneno na mifano muimanyayo, kwa kukala nisihohenda vizho, k'amundang'alerwa bule. Here dza viryahu murizhomboza vilungo zhenu, vihumirwe kahi za uthiriri na ukolo, vivi mbozani vilungo zhenu vihumike kahi za uhachi, mukale aeri.

20 Murihokala atumwa a dambi, were k'amuthawalwa ni uhachi bule.

21 Ela mwapata faidha yani, kala go murigo-henda wakathi uwo vivi muna haya nago? Maut'u gago mwishowe ni kifwa.

22 Ela vivi mwaikwa huru kula kwa dambi, na mudzauya mu atumwa a Mulungu. Faidha ya kwakwe ni kutsuswa na mwishowe ni uzima wa kare na kare.

23 Kwani mushahara wa dambi ni kifwa, ela zawadi ya Mulungu ni uzima wa kare na kare

kukirira kwa Masihi Jesu, Bwana wehu.

7

K'ahuthawalwa ni Sheria kaheri

¹ Ndugu zangu, ninanena na ninwi mumanyao Sheria. Here mumanyazho kare, Sheria ithawala mut'u wakathi achere moyo.

² Mukaza mut'u naye, athawalwa ni Sheria ya akaza at'u wakathi ye mulumewe achere moyo. Ela siku ye mulumewe akifwa, Sheria* iyo k'aimuthawala kaheri.

³ Akihalwa ni mulume mungine kuno mulumewe achere moyo, mwanamuche iye nikukala ni muzindzi. Ela mulumewe akifwa, nikukala a huru kula kwa yo Sheria iyo, na hatha akahalwa ni mulume mungine kidza k'adima kuthalwa na kosa ra uzindzi.

⁴ Na vizho ndo virizhokala kwenu ninwi ndugu zangu. Ninwi mwaifwerera yo Sheria kukirira na mwiri wa Masihi ili mukadime kuhalwa ni mulume mungine. Mulume iye ni yuyahu ariyefufulwa, naye wamuhalala ili mukamuzhalire matunda Mulungu.

⁵ Kwani furihokala k'ahudzamuhokera Jesu, Sheria yaigwiza miri yehu th'amaa za kuhenda dambi. Na mahendo gehu were mwishowe gandafurehera kifwa.

⁶ Ela vino fu huru, mana yo Sheria iriyokala idzafuhendya atumwa fwaifwerera. Bai zhakala vivi ili fusihumike ts'ini za yo Sheria ya kapindi

7:2 7:2 1 Akor 7:39 * **7:2 7:2** Sheria inenwayo haha ni Sheria ya Kiyahudi. **7:4 7:4** 6:4; Agal 2:19 **7:5 7:5** 6:21 **7:6 7:6** 6:7; 8:2-4; 2 Akor 3:6

iriyohenda kwandhikwa, ela fuhumike kahi za maisha masha ga kulongozwa ni Roho.

Sheria ya Mulungu na dambi

⁷ Vikara ndo fuambedze be zho? Fuambe Sheria ni dambi? Hatha bule! Sheria yanimanyisa dambi ni noni, thu basi. Kwani kala si Sheria kuamba, "Usithamani kit'u cha mwandziyo," singamanyire kukala kuthamani ni dambi.

⁸ Ela dambi yapata mwanya kahi za lagizo riri. Bai dambi ikihumira mwanya uryahu kunitsotsera, be nikikala na dzitso na vit'u zha at'u zhому hatha! Mana dambi k'aihenda kazi chamba k'akuna Sheria.

⁹ Kapindi nakala nikiishi bila Sheria na were naishit'o, ela amuri irihokudza dambi nayo ikivumbuluka, nami nikifwa.

¹⁰ Ndo nikimanya kukala iyo amuri iriyokala niinirehere uzima, yanirehera kifwa.

¹¹ Kwani dambi irihopata mwanya kahi za yo Sheria, yahumira mwanya uwo ikinikenga, gonya ikinalaga.

¹² Bai yo Sheria yenye ni eri, na amurize nazo ni eri, na za hachi, na mbidzo.

¹³ Vino be vikale Sheria mbidzo ndo iriyonirehera kifwa? Hatha bule! Dambi yanirehera kifwa kukirira kwa wo ut'u udzo ili imanyikane kukala iyo ni dambi, na kukirira kwa iyo amuri ikaze kukala mbii-mbii zaidhi.

¹⁴ Kwa vizho hunamanya kukala Sheria i kiroho, ela mimi mwenye ni kimwiri, naguzwa nikale mutumwā wa dambi.

¹⁵ Mut'u mimi be simanya nihendaro bule. Zho nihendzazho sivihenda bule, ninahenda zho nirizho sizhendzi.

¹⁶ Na nikhenda gago nirigo sigaendzi, ni-nakubali kukala yo Sheria ni mbidzo.

¹⁷ Na gago sigahenda mimi mwenye kuhendza, ela ni yo dambi iriyo ndani mwangu, ndo inihendyayo nihende gago.

¹⁸ Kwani ninamanya kukala kahi za mwiri wa kwangu wa dambi, sina ridzo nidimaro kurihenda hatha mwenga. Na si ati ts'endzi kuhenda madzo, ninahenda, ela ninashindwa.

¹⁹ Go madzo nihendzago kugahenda sigahenda bule, ninahenda go mai nirigo ts'endzi kugahenda.

²⁰ Bai, nikikala zho nirizho sizhendzi ndo nihendazho, ye agahendaye si mimi kaheri, ela ni yo dambi iishiyo mo ndani mwangu.

²¹ Na ii kwangu ni here sheria, kukala kila nimalaho kuhenda madzo, ninahenda kuona nidzatengeza go mai kare.

²² Mo ndani mwangu ninafwahirwa ni yo Sheria ya Mulungu.

²³ Ela ninaona sheria nyingine ihendayo kazi kahi za vilungo zhangu. Sheria iyo inapingana na yo Sheria niihendzayo, moyoni mwangu. Kidza sheria iyo inanihendya nikale mufungwa wa yo sheria ya dambi iishiyo mwirini mwangu.

24 Aa! Masikini mino. Ni h'ani andiyeniokola na uno mwiri wa kifwa?

25 Ela ninamulazhira muvera Mulungu kwa kunakola kukirira na Bwana wehu Jesu Masihi!

Kwa vizho bai, kahi za moyo wangu mimi mwenye ninahumikira Sheria ya Mulungu, ela kahi za mwiri wangu ninahumikira sheria ya dambi.

8

Maisha masha ga kiroho kahi za Masihi

1 Kwa vizho vivi, k'akuna hukumu yoyosi dzulu za at'u a Masihi Jesu.

2 Kwani sheria ya Roho afureheraye uzima kukirira na kumukuluhira Masihi Jesu, be yafwika huru kula kwa yo sheria ya dambi na kifwa.

3 Kwani Mulungu wathimiza zho Sheria irizhokala idzagonya kushindwa. Mana kwa kukala mwiri wa mudamu una unyonge wa kuhendza kuhenda dambi, Sheria yashindwa ni kuusa dambi. Ela Mulungu akimuhuma mwanawewe kwa ut'u wa yo dambi. Bai, Jesu Masihi wazhalwa na mwiri here dza uu mwiri wehu wa dambi, na kwa mwiri uwo yo dambi akiihukumu.

4 Mulungu wahenda vizho ili yo hachi ya Sheria ithimizwe ndani yehu siswi fuishio kahi za Roho, mana k'afuishi kuthuwirizana na mwiri.

5 Kwani aryahu maishio kuthuwirizana na wo mwiri maazo gao ga kahi za maut'u ga wo mwiri. Ela aryahu maishio kahi za Roho maazo gao ga kahi za maut'u ga ye Roho.

6 Mut'u akiika maazoge kahi za mwiri gandumurehera kifwa. Ela akiika maazoge kahi za Roho gandumurehera uzima na dheri.

7 Kwani mut'u ariye maazoge ganathawalwa ni mwiri, ni hadhui wa Mulungu mana k'adima kuthuwa Sheria ya Mulungu hatha vichache.

8 Kidza at'u mathawalwao ni mwiri k'amadima kumufwahiza Mulungu bule.

9 Ela ninwi bai, kala Roho wa Mulungu anaishi ndani yenu, k'amuthawalwa ni mwiri bule, munathawalwa ni Roho. Na mut'u yoyosi ariye k'ana ye Roho wa Masihi, si wa Masihi bule.

10 Ela Masihi akikala ndani yenu, ingahokala miri yenu indafwa kwa ut'u wa dambi, ela roho zenu zindakala moyo, mana mwahendywa ahachi.

11 Kala ye Roho wa Mulungu ariyemufufula Jesu anaishi ndani yenu, ye Mulungu ariyemufufula Masihi Jesu andaip'a uzima ii miri yenu ifwayo. Uzima uu andamup'a kukirira na iye Roho wa kwakwe aishiye ndani yenu.

12 Kwa vizho ndugu zangu, siswi funa dheni, ela dheni riri si kuishi kuthuwirizana na miri yehu.

13 Kwani mukiishi kuthuwirizana na mwiri mundafwa. Ela mukigalaga mahendo gosi ga

mwiri kukirira na iye Roho, mundaishi.

¹⁴ Mana osi malongozwao ni Roho wa Mulungu ni ana a Mulungu.

¹⁵ Kwani Mulungu k'amup'ere roho wa kumuhendya atumwa hedu aoga kaheri, ela wamup'a Roho amuhendyaye ninwi mukale ana a Mulungu. Na Roho iye anafup'a wadimi wa kumuririra Mulungu na kumwiha "Baba!"*

¹⁶ Na hatha ye Roho wa Mulungu anamboza ushahidhi hamwenga na zo roho zehu kukala siswi fu ana a Mulungu.

¹⁷ Na kwa kukala fu ana a Mulungu, fundahokera baraka arizo Mulungu waaikira anae. Baraka zizo fundazihokera hamwenga na Masihi, bora thu hukubali kuteseka dza zho Masihi arizhoteseka ili kwamba Mulungu ahup'e nguma hamwenga na iye Masihi.

Amasihia mandahendywa abomu

¹⁸ Gaga mateso fugapatago wakathi uu, sigmaona ni kit'u nikilinganisha na yo nguma andiyofwanyesa Mulungu wakathi uwo.

¹⁹ Na zho vit'u zhosi virizhoumbwa ni Mulungu vinaithariza kwa hamu yo siku Mulungu andihoang'aza anae.

²⁰ Kwani Mulungu wahukumu zhumbe zhosi na akivihendya vikale k'avina mana yoyosi. Naye wahenda vivi si kwa zho vit'u kuhendza,

8:14 8:14 1 Joh 2:29-3:1 **8:15 8:15** Mar 14:36; Agal 4:5-7

* **8:15 8:15** Haha go maneno genye ga Kiyunani ganaamba, 'Aba, Baba.' Aba ni baba kahi za luga ya Kiaramu. **8:17 8:17** 5:12; Agal 4:7; Afil 3:10-11 **8:18 8:18** 2 Akor 4:17 **8:19 8:19** Akol 3:4; 1 Joh 3:2 **8:20 8:20** Mwan 3:17-19

ela kwa kuhendza kwa kwakwe mwenye. Ela hamwenga na vizho Mulungu were achere na th'amaa ya kuviokola.

²¹ Na ndosa siku mwenga zhumbe zhosi vinderichirwa kula kahi za utumwa wa kunongeka na zhangire kahi za uhuru wa nguma wa o ana a Mulungu.

²² Kwani funamanya kukala kufikira vivi, vit'u zhosi arizhoviumba Mulungu vinagula hamwenga kwa utsungu dza here mut'u amalaye kudzivugula.

²³ Na si vizho zhumbe h'akeye vigulazho kwa utsungu here wa kuzhala, ela hatha siswi furiomuhokera Roho Mweri here malumbuko naswi funagula fukimuthariza Mulungu afuhendye anae, yani aikombole miri yehu.

²⁴ Kwani hatha siswi naswi furihookolwa tumaini rehu rere ni riro. Na tumaini ni kuryahu kukala na th'amaa na vit'u virizho k'afudzazhona bule, mana k'akuna mut'u adimaye kukala na tumaini na vit'u azhonazho kare.

²⁵ Ela fukikala na tumaini na vit'u furizho k'afudzazhona, be ni kukala funavithariza kwa kuvumirira zaidhi.

²⁶ Iye Roho mwenye naye pia nikukala anafwaviza kahi za unyonje wehu. Kwani siswi be k'afumanya kuvoya here vimalikanazho, ela iye Roho nikufuvoyerza mbere za Mulungu kwa kugula kuriko k'akuelezeka kwa maneno.

²⁷ Na ye Mulungu amanyaye maazo ga anadamu, anamanya hatha zho ye Roho aaza-

zho. Mana ye Roho nikukala anaavoyer a t'u a Mulungu, kulengana na zho Mulungu ahendza-zho.

28 Funamanya kukala kahi za kila kit'u, Mulungu anahenda kazi kwa faidha ya ao ma-muhendzao, na mario waaiha kulengana na lengo ra kwakwe.

29 Kwani aryahu at'u mario Mulungu waatsagula, pia wapanga mahalane na Mwanawe. Bai wahenda vivi ili ye Mwanawe akale musundula tsandzu, kidza akale na nduguze anji enye.

30 Aryahu at'u mario Mulungu waapangira hangu ho chaho pia waaiha; na aryahu arioaiha, akiahendya ahachi; na aryahu arioahendya ahachi, akiap'a nguma.

K'akuna kit'u kidimacho kuhuthenga na Mulungu

31 Huambedze vikara? Kala Mulungu a upande wehu, ni h'ani adimaye kufupinga? Jibu ni k'akuna.

32 Iye ariye k'amuongerere mbazi hatha Mwanawe mwenye, ela akimulazha kwa ut'u wehu siswi hosi, k'andashindwa ni kuhup'a vit'u zhosi hamwenga na ye Mwanawe.

33 Vidze ni h'ani adimaye kuashithaki atsagulwa a Mulungu, na Mulungu mwenye nde ariyeahendya ahachi? Jibu ni k'akuna!

8:28 8:28 Ayub 2:10; Aefe 1:11 **8:29 8:29** Akol 1:18; Aebu 1:6

8:30 8:30 1:7; 5:2; 2 Ath'es 2:13-14 **8:31 8:31-34** Isa 50:8-9

8:31 8:31 Zabu 118:6 **8:32 8:32** 5:8; Joh 3:16

34 H'aya, ni h'ani adimaye kufuhukumu? K'akuna! Mana Masihi Jesu nde ariyehufwerera na akifufuka. Na vivi a mukono wa kurya wa Mulungu, anafuvoyera kuko.

35 Kidza k'ahana mut'u adimaye kufuthenga na mahendzo ga Masihi. Kakala thabu, hedu mashaka, hedu mateso, hedu ndzala, hedu ukiya, hedu hathari, hedu kifwa.

36 Kwani here Maoro gaambazho,
"Funalagwa kila siku kwa ut'ubo uwe,
funahalirwa here ng'ondzi zitharizazo
kutsindzwa."

37 Ela kahi za maut'u gaga gosi, funapata ushindi mubomu kukirira na iye ariyefuhendza.

38 Kwani nina hakika kamare kukala, k'akuna ut'u wowosi udima kufuthenga na mahendzo ga kwakwe. Si uzima hedu kifwa, si malaika hedu mamulaka, si maut'u ga vikara hedu maut'u gandigokudza.

39 Si kit'u kiricho dzulu sana, hedu kiricho ts'ini sana, hedu chumbe kingine chochosi. Vivi zhosi k'avidima kufuthenga na mahendzo ga Mulungu furigo nago kukirira kwa Bwana wehu Masihi Jesu.

9

Mulungu atsagulazho at'u

8:34	8:34	4:25; Mahe 2:33; Aebu 7:25; 1 Joh 2:1	8:35	8:35	2
Akor 5:14	8:36	8:36 Zabu 44:22; 2 Akor 4:11	8:37	8:37	1
Joh 5:4-5	8:38	8:38 Aefe 1:21; 1 Akor 3:22; 15:24; 1 P'et 3:22			
	8:39	8:39 5:5; Joh 3:16; 2 Akor 13:13; Aefe 1:4; 2:4; 1 Ath'es 1:4;			
		2 Ath'es 2:16			

¹ Mimi ni kahi za Masihi, kwa vizho gaga niganenago haha be si ga ulongo bule, ni ga ujeri. Moyo wangu mino unathawalwa ni Roho Mweri, nawo una ushahidhi kamare kukala gaga niganenago ni ga ujeri.

² Ninashononeka zhому, kidza nina utsungu usiwogoma kahi za moyo wangu,

³ nikiaza ndugu zangu Aizraeli, at'u a lukolo lwangu lwenye. Kwani sikahere nikalaniwa ni Mulungu na kutoswa na Masihi kwa ut'u wao ao.

⁴ Aizraeli ni at'u mario Mulungu waatsagula akiahendya anae. Iye waanyesa ngumaye na akiika vilagane hamwenga nao. Kidza waap'a Sheria na ahadi, kidza akiafundisha kumuvoaya.

⁵ At'u a Mulungu here ano Burahemu, Isaka, na Jakobu ni at'u a kwao. Hatha Masihi naye kahi za udamu wa kwakwe wambola kahi za lukolo lulo. Iye ndiyе athawalaye vit'u zhosi. Ni Mulungu, na naalikwe hatha kare na kare. H'aami.

⁶ Nikinena vivi siamba kukala Mulungu k'athimiza vilaganezhe, hatha bule. Kwani si Aizraeli osi mario ni atsagulwa a Mulungu.

⁷ Kidza si at'u osi mariombola kwa Burahemu maifwao ana a Burahemu. Mana Mulungu wamwamba Burahemu, "Lukolo lwa kwako lundathalwa kula kwa Isaka."

⁸ Vivi vinamanisha kukala, ana mariozhalwa kawaida k'amathalwa kukala ni ana a Mulungu,

9:2 9:2-3 Kumbo 32:32 **9:4 9:4** Kuhendywa ana: Kumbo 4:22; Hose 11:1; Nguma: Kumbo 16:10; 24:16-17; 40:34-35; Kilagane: Mwan 17:7; Kumbo 24:7-8; Sheria: Kumbo 20-24; Kilagane: 3:2, 4; 4:13, 17; Agal 3:6, 14 **9:5 9:5** 15:8; Kumbo 3:6, 15; Masihi: Math' 1:1; Arum 1:3-4 **9:6 9:6** 3:3-4; 2:28-29 **9:7 9:7** Mwan 21:12; Math' 3:9 **9:8 9:8** Agal 3:7; 4:23

ela ana a ahadi ndo mathalwao kukala ni lukolo lwa Burahemu.

⁹ Kwani Mulungu wamulaga Burahemu akimwamba, "Nindauya wakathi dza uu na Sera andakala ana mwana."

¹⁰ H'aya, Rabeka naye wafunga mimba na mulume mumwenga, naye ni iye mukare wehu Isaka.

¹¹⁻¹² Wakathi ahoho aa marihokala machere ndani, na k'amadzahenda ut'u wowosi udzo hedu uwi, Mulungu wamwamba Rabeka kukala, "Ye mukulu andamuhumikira ye muvaha." Mulungu wahenda vivi ili anyese kukala, akimutsagula mut'u anamutsagula kwa lengo ra kwakwe mwenye na here arizhopanga mwenye kumwiha. K'atsagula mut'u kwa mahendoge madzo.

¹³ Kwani Maoro ganaamba kukala, "Namuhendza Jakobu, ela Esau ye, nikimumena."

¹⁴ Vino vikara funadima kuamba kukala Mulungu k'ahenda hachi? Hatha bule!

¹⁵ Mana iye wanena na Musa akimwamba,
"Nindamuonera mbazi kila mut'u nihendzaye
kumuonera mbazi,
Nindamuhurumia kila nihendzaye kumuuhu-
rumia."

¹⁶ Kwa vizho kutsagulwa kunategemea mbazi za Mulungu, k'akutegemea kuhendza kwa mut'u mwenye hedu chadiche.

17 Kwani kahi za Maoro Mulungu wamwamba Farao kukala, "Nakuhendya muthawali ili nikuhumire kunyesu nguvu zangu na kumanyisa dzina rangu kahi za urumwengu muzima."

18 Kwa vizho bai, Mulungu nikumuonera mbazi kila ahendzaye kumuonera mbazi. Kidza anadima kumuhendya mut'u yoyosi akale na singo nyomu here ahendzazho iye.

19 Hangine unadima kuuza ukaamba, "Kala k'akuna mut'u adimaye kupinga mahendzo ga Mulungu, kwanoni Mulungu analaumu at'u na iye nde aahendyaye mahende zho ahendzazho?"

20 Ela we mudamu u h'ani hatha upigane k'anani na Mulungu? Vidze, ino nyungu inadima kumuza ye muumbi wa kwakwe ikaamba, "Kwanoni wanumba vino we?"

21 Samba yuno muumbi ana hachi ya kuhenda here ahendzazho. Iye anadima kuumba nyungu mbiri kula kwa ulongo umwenga. Nyungu mwenga ikakala ya mahumizi maalumu, na nyininge ikakala ya mahumizi ga kawaida thu.

22 Na vivi be vi karakara na zho arizhohenda Mulungu. K'adzatsoka kuavumirira aryahu at'u mariomutsukiza, ario iye waathayarishira kwanongwa-nongwa. Naye arihohenda vivi were anamala k'oroze na nguvuze zidime kumanyikana.

23 Kidza wahendza anyese yo nguma nyinji ariyo nayo, na ariyofup'a hatha siswi ariohendza

kufuonera mbazi, yani siswi ariofuthayarisha kuhokera nguma ya kwakwe.

24 Kwani siswi ndiswi ariofwiha, si kumbola kwa Ayahudi h'akeye, ela hatha kumbola kwa at'u mario si Ayahudi.

25 Mana Mulungu wanena kukirira na nabii Hosea akiamba,
“Aryahu mariokala si at'u angu
nindaaiha, ‘at'u angu.’

Na aryahu niriokala siaendzi
nindaaiha, ‘ahendzwi angu.’ ”

26 “Na kahi za haryahu hat'u marihoambwa,
‘Ninwi k'amu at'u angu bule,’
haho henye mandaifwa,

‘ana a Mulungu ariye moyo.’ ”
27 Na hatha nabii Isaya wanena dzulu za Aizraeli akiamba,
“Ingahokala Aizraeli ni anji here mutsanga wa p'wani,
achache ao ndio mandiookolwa.

28 Kwani Bwana anadza hukumu urumwengu haraka,
na hukumu ya kwakwe indakala kamili.”

29 Ndo haho kapindi Isaya wanena kimbere akiamba,
“Kala si iye Bwana wa majeshi kusaza at'u kahi za kabilia rehu,
ngere fu here at'u a Sodomu,
fungahalanishwa na at'u a Gomora.”

Kwanoni Aizraeli makosa uhachi

9:24 9:24 1:16; 10:12 **9:25 9:25** Hose 2:23; 1 P'et 2:10 **9:26**
9:26 Hose 1:10 **9:27 9:27-28** Isa 10:22-23 **9:29 9:29** Isa 1:9

³⁰ Kwa vizho zhenye bai, funadima fukaamba kukala o at'u mario si Ayahudi, mariokala were hatha k'amamala uhachi kwa Mulungu, vivi be mahendywa ahachi kukirira na kuko kukuluhira kwa kwao.

³¹ Ela Aizraeli mariokala manamala kukala enye hachi kwa kuthuwa Sheria o, k'amayadimire bule iyo Sheria.

³² Vikara swalni ni kwamba, kwanoni mashindwa? Jibure ni kwamba, Aizraeli k'amapatire uhachi kwa kukala k'amaumalire kwa kukuluhira, maumala kwa mahendo gao, nawo k'aupatikana kwa mahendo bai. Bai kwa kuhenda vizho, makirikwala riryahu iwe ra kukwalwa.

³³ Here Maoro gaambazho,
"Lolani, ninaika iwe kuko Sayuni.
Iwe riro rindaahendya at'u marikwale.
Nao makirikwala rindaaggwaga.
Ela iye amukuluahiraye, k'andaabiswa bule."

10

¹ Ndugu zangu, ut'u niuhendzao moyoni mwangu, kidza nirio ninauvoyerwa kwa Mulungu sana ni uu: kukala Aizraeli, at'u a lukolo lwangu mapate kuokolwa.

² Mimi ni shudhia kukala ao ni at'u mariodzambozeza kwa Mulungu, ela madzambozeza bila kumanya uwo ujeri.

³ Yo ngira ariyoimboza Mulungu kuahendya at'u makale ahachi, kwao k'aidzaang'alira bule.

9:30 9:30 10:20 9:31 9:31 10:2-3 9:32 9:32 4:4-5 9:33
 9:33 Isa 8:14; 28:16; 1 P'et 2:6-8 10:1 10:1 9:1-3 10:2 10:2
 Mahe 22:3 10:3 10:3 1:17

Ao manajeza kutengeza ngira yao enye kwa kuthuwa Sheria. Na kwa ut'u uwo, yo ngira ya Mulungu ya kuahendya at'u ahachi k'amaigwira bule.

⁴ Kwani Sheria yafika mwisho wa kwakwe haryahu Masihi arihokudza. Na zhakala vizho ili kila andiyekuluhira ahendywe muhachi.

⁵ Musa arihondhika kuhusu kuhendywa muhachi kwa kugwira Sheria, waamba, "Mut'u ahendaye gago ga Sheria, andaishi kahi za gago ga Sheria."

⁶ Ela dzulu za kuhendywa muhachi kwa kukuluhira, Maoro ganaamba kukala, "Usinene moyoni mwako ukaamba, 'Ni h'ani andekwenda dzulu mulunguni?' " (Yani kumureha Masihi haha ts'i).

⁷ "Kidza usinene ukaamba, 'Ni h'ani andekwenda kahi za ro ridzina risiro na mwisho?' " (Yani kwendamufufula Masihi kula nyufuni).

⁸ Ela Maoro ganaambadze? "Neno ri hehi henye, ri moyoni mwako na kanwani mwako." Na riro ndo neno ra kukuluhira furiro funarihubiri siswi.

⁹ Kwani ukinena na kanwako mwenye kukala Jesu ni Bwana, na moyoni mwako ukuluhire kukala Mulungu wamufufula kula nyufuni, bai undaokoka.

¹⁰ Kwani mut'u akuluhira na moyowe aka-hendywa muhachi, na akanena kwa kanwake mwenye akaokoka.

¹¹ Maoro ganaamba kukala, "Kila amukuluhi-

raye, k'andaabishwa bule."

¹² Na haha k'ahana tofauti yoyosi kahi za Muyahudi, na mut'u ariye si Muyahudi. Kwani Bwana ni iye mumwenga, naye ndiyе Bwana wa at'u osi. Na kila amwihaye iye, iye nikumuhasa zhomu zhenye.

¹³ Kwani Maoro ganaamba kukala, "Kila andiyemwiha Bwana, Bwana andamwakola."

¹⁴ Ela manadimadze kumwiha Bwana kala k'amadzangwe kumkuluhira? Na manadimadze kumkuluhira kala k'amadzangwe kusikira uyorowe? Na manadimadze kusikira uvorowe kala k'ahana mut'u wa kuahubiri?

¹⁵ H'e ano ahubiri nao mañdakwendahubiridze bila kuhumwa? Kwani here Maoro gaambazho, "Kudza kwa at'u marehao Uvoro Udzo kunafwahiza sana."

¹⁶ Ela si osi bule makuluhirao wo Uvoro Udzo. Kwani hatha nabii Isaya wanena akiamba, "Bwana, ni h'ani ariyekuluhira uvoro wehu?"

¹⁷ Kwa vizho mut'u akuluhira bada ya kusikira neno ra Masihi.

¹⁸ Ela namala niuze. Ano at'u k'amausikirire bule uno uvoro? Samba mausikira mino. Kwani Maoro ganaamba kukala,

"Mimiro yao yavuma urumwengu muzima
na maneno gao gakisamuka kila hat'u."

¹⁹ Nindauza kaheri. Uno Uvoro Udzo, k'auang'alirire bule ano Aiziraeli? Samba

waang'alira mino. Kwandza kamare Musa wanena akiamba,
 “Nindamwangiza wivu kukirira na at'u mario si taifa.
 Nindamutsukiza kukirira kwa at'u masioelewa kit'u.”
 20 Gonya Isaya naye akinena kwa ujasiri akiamba,
 “Aryahu mariokala hatha k'amanimala,
 madzanona.
 Nidzadzanyesa kwa aryahu mariokala
 k'amana kazi nami.”
 21 Ela kuhusu Aizraeli waamba kukala,
 “Nidzasinda kugoloza mikono yangu
 kuavoya at'u masiosikira na manikoserao
 maniuyire
 hatha tswii.”

11

Mulungu k'aarichire Aizraeli kamare-kamare

¹ H'aya nindauza ut'u. Vidze, yuno Mulungu waakahala kamare o at'ue? Jibu ni, hatha, k'aakahalire bule. Kwani mimi mwenye ninambola kahi za lukolo lwa Burahemu. Ni Muizraeli wa mbari ya Benjamini.

² Mulungu k'aakahalire bule o at'ue arioatsagula hangu ho chaho. Vidze unakumbukira zho Maoro gaambazho? Maoro ganaamba kukala, Elija wamulalamikira Mulungu dzulu za Aizraeli akiamba,

10:20 10:20 Isa 65:1; Arum 9:30 **10:21 10:21** Isa 65:2 **11:1**

11:1 Mahe 22:30; 2 Akor 11:22; Agal 1:13-14; Afl 3:5 **11:2 11:2**
 11:29; Zabu 94:14; Jere 31:37

³ “Bwana, vijaja zha kwako zha kumbozera sadaka magonya kuvibanda-banda. Manabii a kwako osi makigonya kualaga. Hatha nisere mimi thu, kidza nami manamala manalage.”

⁴ Arihonena vizho, Mulungu wamudzigidzya akimwamba, “Nina alumé alifu fungahe nirodziikira mwenye, na ao k'amadzavoya kizuka cha Bali.”

⁵ Kwa vizho hatha vivi nazho, kuna at'u achache masereo mario Mulungu waatsagula mwenye kwa mbazize.

⁶ Bai, Mulungu anatsagula at'u kwa mbazize mwenye, si kwa mahendo gao. Na kala anatsagula at'u kwa mahendo gao, zo mbazize ngere si mbazi kit'u.

⁷ Kwa vizho bai, zho marizhokala Aiziraeli manavimala k'amavipatire bule, isihokala aryahu achache mariotsagulwa ni Mulungu. Angine osi mahendywa makale na singo nyomu, hatha k'amamusirikizire Mulungu.

⁸ Kwani Maoro ganaamba,
“Mulungu waap'a roho ya uts'indzizi,
na matso gasigoona, na masikiro
gasigosikira.

Na hatha warero kidza vichere vizho.”

⁹ Na hatha muthawali Daudi naye waamba kukala,
“Mulungu naaahege aagwire kahi za zo sherehe
zao,
na kidza aangize akili.

10 Mulungu naaafunge kizuzu hatha makale
k'amaona
na thabu zao naziahendye makale kiza-
mazama kwenda."

Mulungu andaokola Aizraeli

11 Vino be ndizho fuambe kukala Aizraeli
makwala makigwa kamare hedu? Hatha bule.
Aizraeli makosa na kukirira na kuko kukosa
kwao, at'u mario si Ayahudi makipata wokolwi.
Na vivi zhakala ili viangize wivu ao Aizraeli.

12 Vikara kala kukosa na kushindwa kwa
Aizraeli thu kisha kwaahendya at'u mario si
Ayahudi dhuniani mahaswe zhому zhenye, h'e
seze ko kuokolwa kwao o Aizraeli?

13 Vivi be ninanena na ninwi at'u murio k'amu
Ayahudi. Ninanena nanwi here muhumwi ariyehumwa
kwa at'u mario si Ayahudi. Nami kazi ii
be ninainyeth'era sana.

14 Ninanyeth'era kazi ii ili niangize wivu
Ayahudi andzangu, k'ai nindaokola angine ao.

15 Kala kukahalwa kwao kwahendya
urumwengu ukipatanishwa na Mulungu, ko
kukubaliwa kwao ko, samba kundaafufula at'u!

16 Kisiku cha kwandza cha mukahe kikiikwa
mbere za Mulungu, wo mukahe wosi ni kukala
udzakala mueri. Na muhi ukikala na miziji mieri
hatha vitaizhe nazho ni kukala vieri. Na vivi
ndo virizho hatha kwa Aizraeli. Kwa kukala
Burahemu na akare ao angine were ni aeri,
hatha o Aizraeli nao ni aeri.

17 Ela vitai vingine zha wo muzeituni wenye,
yani Aizraeli, zhathemwa. Bai virihothemwa,

ninwi vitai zha muzeituni wa tsakani, yani at'u murio k'amu Ayahudi mwabandikwa kahikahi za zho vitai virizhosala. Kwa vizho hatha ninwi nanwi mukipata chakurya kidzo kula kwa wo muzeituni wenye.

¹⁸ Bai, musidzionye bule kwa ati ao mathemwa mukibandikwa ninwi. Kwani ninwi mu vitai na mupata nguvu kula kwa yo miziji, sinwi muip'ayo nguvu yo miziji bule!

¹⁹ Hangine munadima kunena mukaamba, "Be samba zho vitai zhathemwa ili nibandikwe mimi!"

²⁰ Ee ni vizho zhenye. Ela vitai vizho zhathemwa kwa kukala k'avikuluhirire. Na ninwi nanwi mu salama haho kwa kukala munakuluira. Kwa vizho musidzionye bule, mwagoheni Mulungu.

²¹ Mana kala zho vitai zhenye thu kidza Mulungu k'avionerere mbazi, h'e seze nwi vitai zha kuhenda kubandikwa?

²² Kwa vizho munaona zho Mulungu arizho? Mulungu ni mudzo, na kidza kidza ni mukali. Iye ni mukali kwa aryahu mariogwa. Ela ni mudzo kwa ninwi muendererao kuima kahi za udzo wa kwakwe. Ela mukiviricha thu, hatha ninwi nanwi andamuthema here vitai amutsuhe.

²³ Na o Aiziraeli mariotsufwa nao, makiricha ko kutsakuluhira kwao, Mulungu andaaudzya mo muhini marimokala, mana ana nguvu za kuhenda vizho.

²⁴ Mana ninwi were mu vitai zha muzeituni wa tsakani, ela Mulungu akimuhendera ut'u uriwo si wa kawaida. Akimuthema akidzamubandika

kahi za muzeituni wenyē. Vidze k'avindakala kawaida zaidhi Mulungu kuaudzya Aizraeli, muhini mwao?

²⁵ Ndugu zangu, kuna ujeri wa ndani nirio ninahendza nimwambire muumanye p'ore mukadziona kukala munamanya zhomu kumbe munadzikenga. Aizraeli angine mahendywa makale na singo nyomu. Ela singo nyomu iyo indaagoma wakathi yo hesabu ya at'u mario si Ayahudi indihokala idzagonya kumuuhokera Masihi.

²⁶ Kwa vizho Izraeli yosi indaokolwa. Mana Maoro ganaamba kukala,

“Mwokoli andambola Sayuni,
andausa uthiriri wosi uriwo na lukolo lwa Jakobu.

²⁷ Nami nindakala nidzathimiza kilagane changu haho nindihokala nidzausira dambi zao.”

²⁸ Kwa vizho bai, Aizraeli ni mahadhui a Mulungu kwa kukala makahala wo Uyoro Udzo. Nao ni mahadhui a Mulungu kwa ut'u wenu ninwi at'u murio k'amu Ayahudi. Ela kulengana na here Mulungu atsagulazho at'u, ao ni asena a Mulungu kwa ut'u wa akare ao.

²⁹ Kwani Mulungu akiatsagula at'u na kuap'a vigerwa, k'agaluza nia bule.

³⁰ Haho kapindi ninwi k'amumusikirire Mulungu. Ela vivi ninwi mwahokera mbazi za Mulungu kukirira na ko kutsamusikira Mulungu kwa Aizraeli.

31 Kwa vizho hatha ao nao k'amamusikirire Mulungu ili kwamba zo mbazi murizozanyeswa ninwi nao mazihokere.

32 Kwani Mulungu waahendya at'u osi makale afungwa a kutsamusikira ili osi aaonere mbazi.

Wira wa nguma kwa Mulungu

33 Uthajiri wa Mulungu, na ulachuwe, na kumanyakwe, k'avina muhaka! K'akuna mut'u adimaye kumanya zho Mulungu atosazho kuhenda ut'u. Kidza k'akuna adimaye kumanya ngira za kwakwe.

34 Kwani Maoro ganaamba kukala,
"Ni h'ani adimaye kumanya maazo ga Bwana
Mulungu?

Hedu ni h'ani adimaye kumuadha?

35 H'aya ni h'ani ariyemukopesho kit'u hatha
akale andarifwa?"

36 Kwani kila kit'u chambola kwakwe, na kila
kit'u ki kuko kukirira na nguvu za kwakwe.
Na vit'u zhosi vinamuuyira mwenye. Mulungu
naagerwe nguma hatha kare na kare. H'aami!

12

Mut'u ariyemukulu hira Masihi ayiryazho kuishi

1 Kwa vizho bai ndugu zangu, kwa ut'u wa
mbazi nyinji arizofwanyesa Mulungu, ninamu-
voya sana kukala mumboze miri yenu here
sadaka iriyo moyo, eri, na ya kukubalika mbere

11:32 **11:32** 3:22; Agal 3:22 **11:33** **11:33** Ayub 11:7; Zabu
139:17 **11:34** **11:34** Ayub 15:8; Isa 40:13 **11:35** **11:35** Ayub
41:11 **11:36** **11:36** 16:27; 1 Akor 8:6 **12:1** **12:1** 6:13; 1 P'et 2:5

za Mulungu. Kwani kuko be ndo kumuvoya Mulungu kwa jeri kiroho.

² Musigwire mitindo ya urumwengu bule. Mulungu naamuhendye at'u asha kwa kumugaluza maazo genu. Vivi vindamuhendya mumanye mahendzoge, yani mundamanya ut'u udzo wa kukubalika, na uriwo kamili mbere za Mulungu ni hiwo.

³ Kulengana na yo nema ariyonip'a Mulungu, namala nimwambe kila mumwenga wenu kukala: Mut'u asidzione kukala iye ni kit'u sana, hatha kukira zho arizho. Ela naakale na kiasi kahi za maazo ga kwakwe, na adzipime kulengana na kiasi cha kuluhiro aricho Mulungu wamujalia kila mut'u.

⁴ Kwani mwiri ni mumwenga, ela una vilungo vinji, na kila kilungo kina kaziye.

⁵ Na vizho ndo virizho hatha kwehu siswi. Fu anji jeri ela fwagwizanywa fukikala mwiri mumwenga kahi za Masihi. Kwa vizho kila mut'u ni kilungo kahi za vilungo vingine.

⁶ Bai kulengana na nema ya Mulungu, fwap'ewa vigerwa tofauti-tofauti. Vigerwa vivi nafuvihumire. Chamba ni kumboza unabii, nafuumboze kulengana na ro kuluhiro ariro Mulungu wafujalia naro.

⁷ Chamba ni uhumiki, nafuhumike. Chamba ni kufundisha, nafufundishe.

⁸ Kala ni kuap'a at'u moyo, nafuap'e at'u

moyo. Kala ni kuap'a at'u vit'u, nafuap'e kwa moyo mudzo. Chamba ni ulongozi, nafulongoze kwa chadi. Chamba ni kuonera mbazi at'u na kuaviza, nafuvihende kwa furaha.

⁹ Mahendzo genu nagakale mahendzo ga jeri. Gwirani maut'u madzo mugazulie, ela maut'u mai garicheni.

¹⁰ Hendzanani here ndugu, na kila mut'u naamuheshimu mwandziwe kukira ye mwenye.

¹¹ Musikale akaha bule, kalani na moho rohoni mwenu kahi za kumuhumikira Bwana.

¹² Kalani na raha kwa ut'u wa ro tumaini muriro naro. Vumirirani mashaka, na muvoye kwenda-kwenda.

¹³ Mbozani kwa ut'u wa mahumizi ga at'u a Mulungu. Kidza karibishani ajeni t'ot'ot'o siku zosini.

¹⁴ At'u makimutesa, avoyereni madzo, musi-avoyerere mai bule.

¹⁵ Furahini hamwenga na mafurahio, na huzunikanji hamwenga na mahuzunikao.

¹⁶ Ishini na masikizano kahikahi zenu. Musidzihalire at'u a dzulu. Gwiranani na at'u a kawaida na musidzione kukala munamanya.

¹⁷ Mut'u akikuhendera ut'u uwii, usimurihe vii bule. Aza kwandza umanye ni ut'u wani udima

12:9 12:9 2 Akor 6:6; 8:24; 1 T'imo 1:5; 1 P'et 1:22; 1 Akor 13:4-7

12:10 12:10 14:15; Joh 13:14-15; Agal 5:13; 6:3, 10; Aefe 4:2; Afil 2:2-3

12:11 12:11 8:9; Agal 5:25; Ugun 3:15 **12:12 12:12**

5:2-3; 8:24-25; Math' 24:13, 22; Luk 18:1; 1 Akor 10:13; 1 Ath'es 2:14

12:13 12:13 Agal 6:10; Aebu 13:2 **12:14 12:14** Math' 5:44

12:15 12:15 Ayub 30:25; 1 Akor 12:26; 2 Akor 11:29 **12:16**

12:16 Ndhum 3:7; 1 Akor 1:10-11, 19-20, 27-28; 8:1 **12:17 12:17** Ndhum 20:22; 1 Akor 6:7; 1 Ath'es 5:15; 1 P'et 3:9

kumufwaha kila mut'u.

¹⁸ Kwa upande wenu, jezani mwadimazho kuishi na dheri na at'u osi.

¹⁹ Ahendzwi, musirihize bule, ela zirichireni nafasi k'oro za Mulungu. Kwani Maoro ganaamba kukala, "Bwana anaamba, kurihiza nirichirani, mimi nindarihiza."

²⁰ Ee, "Hadhuiio akikala ana ndzala mup'e chakurya arye, na kala ana k'ihu mup'e madzi anwe. Ukihenda vizho undakala ni here udziyemuhika makala ga moho."

²¹ Musishindwe ni uwi, ela ushinden'i uwi kwa kuhenda madzo.

13

Ap'eni ishima vilongozi

¹ Kila mut'u naatii sirikali, kwa kukala Mulungu ndiye ariyeip'a wadimi wa kulongoza. Mana k'akuna sirikali hatha mwenga idimayo kuhalu ulongozi bila kugerwa wadimi uwo ni Mulungu.

² Kwa vizho mut'u akipinga sirikali, anapinga ut'u uriwoikwa ni Mulungu, na kila andiyepinga, Mulungu, andamuhukumu.

³ At'u mahendao mai ni aoga na athawali, ela at'u mahendao madzo si aoga bule. Bai kala unamala uishi bila kukala na woga na muthawali, henda madzo naye andakulika.

12:19 12:19 Kumbu 32:35; Math' 5:39 **12:20 12:20** Ndhum 25:21-22; Math' 5:44 **13:1 13:1-7** Mahe 5:29; Tit 3:1; 1 P'et 2:13-14; Ugun 13; 20:4 **13:1 13:1** Ndhum 8:15-16 **13:3 13:3** 1 P'et 2:14; 3:13

4 Muthawali ni muhumiki wa Mulungu na ana-henda kazi kwa ajiliyo uwe. Ela hamwenga na vizho Mulungu wamup'a wadimi kuangiza akili ahendi a mai ili k'oro za kwakwe zirihiizwe. Kwa vizho ukihenda mai, mwagohe jeri ye muthawali mana iye ni muhumiki wa Mulungu, nikuangiza akili ahendi a mai.

5 Kwa vizho bai, tiini sirikali, si kwa ut'u wa kugoha k'oro za Mulungu thu-thu-thu, ela hatha kwa kumanya kukala vizho ndo karakara.

6 Kidza kwa sababu iyo vizho, munariha kodi kwa sirikali, mana athawali ni ahumiki a Mulungu na kazi yao ni iyo thu.

7 Muriheni kila mut'u cho *ayiryacho* kurifwa. Rihani makodi gosi kwa kila *ayiryaye* kugerwa kodi. Kidza lazhani ishima kwa kila *ayiryaye* kugerwa ishima.

Mahendzo

8 Musikale na dheni na mut'u isihokala dheni ra mahendzo thu basi. Kwani ukimuhendza mwandziyo, undakala unathimiza Sheria zosi za Musa.

9 Kwani hatha zo amuri ziambazo, "Usizinge, usalage, usiye, usithamani kit'u cha mwandziyo," na nyingine, zosi zinadima kugwizanywa zikahendywa amuri mwenga, iambayo, "Muhendze mwandziyo here udzihendzazho mwenye."

10 Ukikala unamuhendza mwandziyo k'udima kumukosera bule. Kwa vizho ukihendza mwandziyo unathimiza Sheria zosi za Musa.

11 Na hendani vivi mukimanya fu kahi za wakathi wani. Lamukani mana k'akuna wakathi wa kulala kaheri. Kwani wo wokolwi wehu vivi be udzasongera hehi zaidhi kukira wo wakathi furiokuluhirira.

12 Usiku unenda mwishoni, na mutsana udzasongera hehi, kwa vizho bai, nafuvule mahendo ga kiza na fuvale silaha za mulangaza.

13 Nafuishi maisha madzo here at'u a mutsana mayiryazho kuishi. Musikale na namuna yoyosi ya urevi, hedu uzindzi. Musihehe hedu kuonera-na wivu.

14 Ela muvaleni Bwana Jesu Masihi. Kidza musikubali kuthimiza th'amaa mbii zihendzwazo ni mwiri.

14

Usimuhukumu hedu kumuyudhya mwandziyo bule

1 Akaribisheni at'u osi enye kuluhiro tsanga bila kugwadulana nao dzulu za zho maonazho ndo karakara, hedu so karakara.

2 Kala uwe una kuluhiro ridzirokumala hatha unadima kurya chakurya chochosi, mwandziyo ye, arya mboga za makodza h'akeye, kwa kukala kuluhiro ra kwakwe ni tsanga.

13:11 13:11-12 1 Ath'es 5:5-8 **13:11 13:11** Aefe 5:14-16; 1 Akor 7:29-31 **13:12 13:12** Aefe 5:11; 6:11, 13; 1 Joh 2:8 **13:13 13:13** Luk 21:34; Aefe 5:18 **13:14 13:14** Afil 2:5; Akol 3:15 **14:1 14:1-15:6** 1 Akor 8:1-13; 9:22; 10:23-33; Akol 2:16, 20-22; 1 T'imo 4:4-5; Aebu 13:9 **14:1 14:1** 15:7 **14:2 14:2** Dani 1:8; 1 Akor 10:25-28

3 Uwe uryaye kila kit'u, usimuyudhye iye aryaye mboga za makodza h'akeye. Na uwe uryaye mboga h'akeye nawe usimuhukumu iye aryaye kila kit'u, kwa kukala Mulungu wa-mukubali.

4 Vidze we u h'ani hatha uhukumu muhumikingwa wa Mulungu? Iyo si kaziyo bule, ni kazi ya ye Bwanawe kumanya kala ro ahendaro ni karakara hedu si karakara. Naye Bwana mwenye andamwanula hatha adime kuhenda zho virizho ndo karakara, mana ana wadimi wa kuhenda vizho.

5 H'aya, kuna at'u angine mario mana siku mariyo manaiishimu sana na ina mana sana kwao kukira siku nyingine zosi. At'u angine o manaiishimu siku zosi, kwao ao siku zosi zi karakara. Ndo kila mut'u naaime kwa zho aonazho ni karakara.

6 Kwani ye aheshimuye siku mwenga, anahenda vizho kwa kumuishimu Bwana. Yuyahu ariye anadima kurya chochosi naye, anahenda vizho kwa kumuishimu Bwana, mana iye nikulazha moyera kwa chakurya kicho. Kidza yuyahu atsagulaye zhakurya naye anahenda vizho kwa kumuishimu Bwana, mana iye naye nikulazha moyera kwa Mulungu.

7 Kwani k'ahana mut'u hatha mumwenga kahikahi zehu aishiye hedu afwaye kwa ut'uwe mwenye.

8 Fukiishi funaishi here Bwana ahendzazho, fukifwa nazho funafwa here Bwana ahendzazho.

Kwa vizho bai, fukaishi, hedu fukafwa sino fu a Bwana thu.

⁹ Na vivi ndo virizhomuhendya Masihi akifwa na akifufuka, ili akale Bwana wa mario moyo na mariofwa.

¹⁰ H'aya vikara ni kwanoni umuhukumu, hedu umuyudhye nduguyo, na kuno kila mumwenga andaima mbere za Mulungu ahukumiwe kizhakwe?

¹¹ Kwani Maoro ganaamba,
“Bwana anaamba kukala,
‘Here niishizho,
kila mut'u andapiga mavindi mbere zangu,
na kila mut'u andanena na mulomowe mwenye,
kukala mimi ndimi Mulungu.’ ”

¹² Kwa vizho kila mumwenga wehu andamboza hesabuye mwenye mbere za Mulungu.

Usimukwaze nduguyo

¹³ Kwa ut'u uwo bai, husihukumiane kaheri bule, ela nahuhakikishe kukala kila ut'u fundiwouhenda k'aukala kikwazo kwa ndugu yoyosi.

¹⁴ Kulengana na zho nimumanyazho Bwana Jesu, ninamanya kidza nina hakika kukala k'akuna chakurya kikolo bule. Ela chakurya chochosi kinadima kukala kikolo kwakwe iye achonaye kukala ni kikolo.

¹⁵ Bai kala cho chakurya uryacho kinamukwaza na kumuhuzunisha nduguyo, manya kukala k'uishi kahi za mahendzo bule. Usikubali

14:10 14:10 2:6 **14:11 14:11** Isa 45:23-24; 49:18 **14:12 14:12**
 Agal 6:5 **14:13 14:13** 1 Akor 10:32; 1 Joh 2:10 **14:14 14:14**
 14:23; Math' 15:11; Mahe 10:15; Tit 1:15 **14:15 14:15** 1 Akor
 8:1, 11-13; 13; Agal 6:10

kumugwaga mut'u ariye Masihi wakudzamufwerera, kwa sababu ya cho chakurya uryacho uwe.

¹⁶ Kwa vizho, wo ut'u uwonawo kukala ni udzo, usiuuhendye ukantenwa vii ni at'u angine.

¹⁷ Kwani uthawali wa Mulungu si kurya na kunwa bule, ela ni wa uhachi, dheri, na furaha kahi za Roho Mweri.

¹⁸ Na kila andiyemuhumikira Masihi kwa ngira ii, andamufwahiza Mulungu na hatha at'u nao mandamulika.

¹⁹ Kwa vizho bai, nafuthuwe maut'u ga kufurehera dheri na ga kufuhendya fujengane.

²⁰ Usiriche chakurya kikanonga kazi ya Mulungu. Kila chakurya ni kisafi, ela mut'u yoyosi andiyemugwaga mwandziwe kiroho, kwa sababu ya cho chakurya aryacho andakala ni mukosa.*

²¹ Kala kurya nyama, hedu kunwa divai, hedu kuhenda ut'u unginge wowosi kundamuhendya nduguyo akwazike, karakara ni kuviricha kamare.

²² Kwa vizho, zho urizho unakuluhira kukala kwako ni karakara dzulu za maut'u gaga, zhike here siri ya uwe na Mulunguo. Baha mut'u ariye akihenda ut'u awonao kukala ni karakara kuuhenda, k'asikira hukumu moyoni mwakwe.

²³ Ela mut'u andiyerya kit'u na kuno moyo k'aumup'a, andahukumiwa, kwa kukala andakala adzahenda ut'u uriwo hatha ye mwenye

^{14:17} ^{14:17} Math' 6:31-33; 1 Akor 8:8; Agal 5:22-24 * ^{14:20}

^{14:20} Mana nyingine haha inadima kukala, 'ela ni kikolo kwa yuyahu aryaye kwa kuaiga angine.' ^{14:21} ^{14:21} 1 Akor 8:13

^{14:23} ^{14:23} 14:14

k'akuluhira kukala ni karakara. Kwanî kila kit'u kiricho k'akithuwana na kuluhiro ni dambi.

15

Afwahizeni andziyenu, simaleni kudzifwahiza enye

¹ Siswi furio funa kuluhiro ridzirokumala, nafuavumirire na kuaviza aryahu enye kuluhiro tsanga kahi za utsanga wao, fusidzifwahize enye thu.

² Kila mumwenga wehu naamufwahize mwandziwe, na kumujenga kahi za kuluhirore. Kila hundiromuhendera mwandziwehu nafurihende kwa faidhaye iye, si kwa faidha yehu.

³ Kwanî Masihi k'adzifwahizire mwenye bule, wahenda here Maoro gaambazho. Mana Maoro ganaamba, "Ko kayudhye urikohenderwa ni o at'u a kayudhye, vivi be kadzanigwerera mimi."

⁴ Na Maoro gosi garigoorwa hangu kapindi ganahufundisha, na kufup'a moyo ili kwamba fudime kuthariza vilagane zha Mulungu kwa kuvumirira na kwa th'amaa.

⁵ Mulungu afup'aye moyo na kuvumirira, naamuhendye muishi na dheri kahikahi zenu here Masihi Jesu ahendzazho.

⁶ Na vizho vindamuhendya mudime kumulika Mulungu, Babaye Bwana wehu Jesu Masihi kwa umwenga.

7 Karibishanani dza viryahu Masihi arizhomukaribisha ninwi. Na vizho vindamup'a nguma Mulungu.

8 Ninamwambira kukala Masihi wakudzaahumikira Ayahudi ili aanyese kukala Mulungu ni mujeri, kidza viryahu vilagane zha Mulungu arizhoalaga akare ao, vipate kuthimira.

9 Vivi wavihenda ili at'u mario si Ayahudi nao makamup'e nguma Mulungu kwa zo mbazi za kwakwe. Kwani Maoro ganaamba,
“Bai, nindakulika na kukuimbira
kahikahi za at'u mario si Ayahudi.”

10 Kidza gananena kaheri na kuamba,
“H'enwi at'u murio k'amu Ayahudi,
fwahirwani hamwenga na at'u a Mulungu.”

11 Na gago vizho gananena kaheri na kuamba,
“H'enwi at'u murio k'amu Ayahudi, mulikeni
Bwana,
mukunyen'i h'enwi k'olo zosi za urumwenguni.”

12 Na kidza, nabii Isaya naye anaamba,
“Kundambola mut'u kahi za nyumba ya Jese,
andakudzaathawala at'u mario si Ayahudi,
na th'amaa yao yosi indakala kwakwe iye.”

13 Bai Mulungu ahup'aye tumaini naamup'e furaha na dheri kahi za kumukuluhira kwenu. Vivi navikale ili kwamba kukirira na nguvu za Roho Mweri th'amaa yenu ikaze kukala nyinji.

Ut'u uriwomuhendya P'aulo andhike baruwa ii

15:7 15:7 14:1 15:8 15:8 Math' 15:24; Mahe 3:25-26 **15:9**
15:9 2 Samw 22:50; Zabu 18:49; 11:30 **15:10 15:10** Kumbu 32:43
15:11 15:11 Zabu 117:1 **15:12 15:12** Isa 11:10 **15:13 15:13**
5:1-2; 8:14-16, 24-28; 12:12

14 Ndugu zangu, mimi mwenye be nina hakika kukala mu at'u adzo sana, kidza maut'u gaga nidzigoganena munagamanyat'o sana hatha munadima kufundishana enye kwa enye.

15 Ela kuna maut'u mangine nidzigogandhika lwazu-lwazu ili nimukumbukize. Na vivi nidzavihenda kwa iyo nema ariyonijalia Mulungu,

16 ya kunihendya nikale muhumiki wa Masihi Jesu kahi za at'u mario si Ayahudi. Ninamuhendera kazi here mulombi wa wo Uvoro Udzo wa Mulungu, ili ao at'u mario si Ayahudi madime kukala sadaka idziyotsuswa ni Roho Mweri, na kukubaliwa ni Mulungu.

17 Kwa vizho kahi za Masihi Jesu, nina sababu ya kunyeth'era yo kazi yangu nimuhenderayo Mulungu.

18 Sindadima kunena dzulu za ut'u wowosi unginge, isihokala zho Masihi arizhothimiza kukirira kwangu. Kwani, Masihi waahendya at'u mario si Ayahudi mamutii Mulungu, kukirira na maneno na mahendo gangu,

19 na kukirira kwa nguvu za miujiza, na nguvu za Roho Mweri. Nami wo Uvoro Udzo wa Masihi be nauhubiri kamare. Mana nadengereka kula Jerusalemu hatha Iluriko kuhubiri Uvoro Udzo thu.

20 Na siku zosi, lengo rangu were ni kuhubiri Uvoro Udzo kwa at'u mario were k'amadzangwe kusikira dzina ra Masihi. Mana nere ts'endzi kujenga dzulu za musinji wa mut'u mungine.

21 Kwani Maoro ganaamba,
 "Aryahu mario k'amadzambirwa dzulu za
 kwakwe,
 mandaona;
 Na aryahu mario k'amadzasikira dzulu za
 kwakwe,
 mandang'alirwa."

Mipango ya P'aulo

22 Na kuku kudengereka be ndo sababu iriyo wakathi munji idzakala ikinithiza kudza ko kwenu.

23 Ela kwa kukala yo kazi ya kuhubiri wo Uyoro Udzo upande uu naigonya, na zho zha kukala nidzakala nikithamani kudza ko kwenu kwa miaka minji,

24 ninaona vivi nindakudza. Nindakira na kuko kwenu wakathi nindihokala ninenda Sipania, haho ndiho fundihoonana. Ninahendza nidze nimulamuse na hufwahirwe hamwenga kwa muda mufuti, gonya munavize kwenda ko Sipania.

25 Ela vivi kare be ninenda Jerusalemu nikaahirikire musadha at'u a Mulungu.

26 Kwani at'u a makanisa ga Mak'edonia na Akaia, maona ni vidzo kutsanga p'esa kwa ut'u wa o at'u a Mulungu mario ni masikini kuko Jerusalemu.

27 At'u ao mahenda vizho kwa kuhendza kwao enye. Ela hatha hamwenga na vizho vinaavirya maavize o masikini kuko, kwa kukala, o at'u

mario si Ayahudi, mapata baraka za kiroho kukirira na o Ayahudi. Kwa vizho ao nao manaviry'a maavize o Ayahudi kwa kuap'a vit'u.

28 Bai, nikikala nidzagonya kwenda Jerusalemu na kuap'a o at'u a Mulungu zo p'esa zosi marizotsangirwa, nindafunga charo cha kwenda Sipania, ela bai nindakira na ko kwenu kwandza.

29 Nami ninamanya kamare kukala nikidza kuko nindamurehera baraka nyinji za Masihi.

30 Vikara ndugu zangu, ninamuvoya sana kwa dzina ra Bwana wehu Jesu Masihi na kwa mahendzo garefwago ni Roho Mweri, musite kuvoya Mulungu hamwenga nami.

31 Nivoyerani sana ili kwamba Mulungu akadime kunithizha na ao Ayahudi masiokulu hira kuko jimbo ra Judea, na ili o at'u a Mulungu ko Jerusalemu makadime kuhokera yo huduma yangu.

32 Bai nikigonya vizho, Mulungu ahendzaho nindakudzamulamus. Nindahenda raha sana nikidzaoya hamwenga nanwi.

33 Mulungu arehaye dheri naakale hamwenga nanwi nyosi. H'aami.

16

P'aulo anahuma salamu

15:30 15:30 2 Akor 1:11; Aefe 6:18-19; Akol 4:3; 2 Ath'es 3:1-2
15:31 15:31 Mahe 21:10-11; 1 Ath'es 2:14-15 **15:32 15:32** 1:7
15:33 15:33 1 Ath'es 5:23

¹ Namala nimumanyise dada Fibi. Fibi ni muhumiki kahi za kanisa ra K'enikirea, na ni mut'u mudzo. Iye andakudza ko kwenu.

² Bai akidza, muhokereni here muhumiki wa Bwana, here at'u a Mulungu mayiryazho kuhenda. Mup'eni wavizi wowosi andiwomala, kwani iye naye adzaaviza at'u anji, hatha mimi nami ni mumwenga waho.

³ Nilamusirani P'urisila na Akw'ilá, ahendzi a kazi andzangu kahi za kumuhumikira Masihi Jesu.

⁴ Mimi hamwenga na makanisa gosi ga at'u mario si Ayahudi funa *muyera* nao mana ma-hatharisha maisha gao kwa kunithizha mimi.

⁵ Nilamusirani at'u osi a ro kanisa mathungananao kahi za yo nyumba ya Akw'ilá. Kidza nilamusirani muhendzwi Epaneto, ariye ndiyе mut'u wa kwandza kumuhokera Masihi kahi za jimbo ra Asia.

⁶ Nilamusirani Maryamu, ariye adzahenda kazi kwa chadi kwa ut'u wenu.

⁷ Kidza nilamusirani Andironiko, na Junia. Aa ni Ayahudi andzangu huriofungwa hamwenga, na ni amwenga kahi za aryahu ahumwi ma-manyikanao. At'u aa mamuhokera Masihi mbere zangu.

⁸ Nilamusirani Amupuliato, muhendzwi kahi za Bwana.

⁹ Kidza munilamusire Uribano, muhendzi wa kazi mwandzangu kahi za Masihi, na muhendzwi Sitakisi.

¹⁰ Mulamuseni Apele, ariye iye wanyesa kamare kukala ni mwaminifu jeri kwa Masihi. Kidza alamuseni at'u a mudzini kwa Arisitobulo.

¹¹ Nilamusirani yuyahu Muyahudi mwandzangu aifwaye Herodioni. Kidza nilamusirani o at'u mariomuhokera Bwana, mambolao mudzini kwa Narisiso.

¹² Nilamusirani T'urufena na T'urufosa, ahendzi a kazi a Bwana, na muhendzwi P'erisi ariye adzahenda kazi ya Bwana kwa chadi sana.

¹³ Mulamuseni Rufo, ariye anamuhendera Bwana kazi ya kuoneka, na mameye, ariye were hatha ni here m'ama mwenye.

¹⁴ Nilamusirani Asinikirito, na Fulegoni, na Herime, na P'at'iroba, na Herima, na ndugu osi mario hamwenga nao.

¹⁵ Mulamuseni Filologo na Julia, na Nerusi na nduguye wa kiche, na Olimupa, na at'u osi a Mulungu mario hamwenga nao.

¹⁶ Lamusanani kwa kudoneraña kahi za ueri. Mudzalamuswa ni makanisa gosi ga Masihi.

P'aulo anamarigiza kwa kuaadha Arumi

¹⁷ Ndugu zangu, ninamuvoya mudzimanyirire na aryahu at'u mario kazi yao ni kugazha at'u, na kuangamiza yuya kahi za kuluhiro rao. At'u ao manareha mafundisho garigo ga kinyume na gago murigofundishwa. Kwa vizho kalani kure nao,

¹⁸ kwani k'amamuhumikira Bwana wehu Masihi bule, ela manahumikira ndzala zao enye.

Kazi yao ni kuangamiza at'u mario k'amana ma-manyaro kwa kuhumira maneno madzo-madzo na ga kutsama.

¹⁹ Ndugu zangu, nina furaha kwa kukala ninwi mu at'u asikizi, na hatha kila mut'u anamanya vizho. Ela ninamala mukale alachu kahi za maut'u madzo, kidza mukale bila makosa kahi za maut'u mai-mai.

²⁰ Nanwi mukihenda vizho, k'avindatoa bule, Mulungu arehaye dheri andamutisatisa Shethani ts'ini za magulu genu mara mwenga. Nema ya Bwana wehu Jesu Masihi naikale hamwenga nanwi. [H'aami.]

²¹ Mudzalamuswa ni T'imoth'i ariye ni muhendzi wa kazi mwandzangu. Kidza mudzalamuswa ni Lukio, na Jasoni, na Sosipatiro, mario ni Ayahudi andzangu.

²² Mimi Teritio nami ninamulamuswa kahi za Bwana. Mimi ndimi niindhikaye ii baruwa.

²³ Mudzalamuswa ni Gayo, na Erasito, na ndugu yehu Kw'arito. Mimi nikala nyumbani kwa Gayo, na hatha ro kanisa rosi kuku rithunganana mumu nyumbani mwakwe. Erasito ye ndiye muiki wa p'esa kahi za uu mudzi. [

²⁴ Nema ya Bwana wehu Jesu Masihi naikale hamwenga nanwi nyosi. H'aami.]

²⁵ Mulungu naalikwe, mana ana wadimi wa kumuhendya ninwi muenderere kuima kahi za kuluhiro renu, na pia muime kulengana na wo Uyoro Udz'o niriwohubiri. Uyoro uu ni dzulu

za Jesu Masihi na dzulu za kugunulwa kwa wo mupango wa kwakwe wa ajabu ariwo Mulungu wawika here siri hangu kapindi na kapindi.

²⁶ Ela vivi bai, mupango uu wanyeswa lwazu, na ukimanyiswa at'u kukirira na maut'u garigondhikwa ni manabii, na kukirira kwa amuri ya Mulungu aishiye kare na kare. Mupango uu wanyeswa lwazu ili k'olo zosi za at'u zipate kukuluhira na kumusikira Masihi.

²⁷ Ndo nguma naikale kwa Mulungu, kukirira na kwa Jesu Masihi, kwani iye h'akeye ndiyе mulachu. Nguma naikale kwakwe hatha kare na kare. H'aami.

Kilagane Kisha (Kenya)

Kigiryama: Kilagane Kisha (Kenya) New Testament

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Giryama

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

c344e8fb-de62-5304-92b2-23db2831ccbf